

letnik CVII - leto 2005

6

SLOVENSKI ČEBELAR

LETO 1873 - ZAČETEK PERIODIČNEGA ČEBELARSKEGA TISKA NA SLOVENSKEM

<i>Janez Mibelič:</i> 54. redni občni zbor Čebelarске zveze Slovenije je bil letos 16. aprila	165	<i>Janez Mibelič:</i> 54 th Regular Community Assembly of the Slovene Beekeeping Association	165
ČEBELARJEVA MESEČNA OPRAVILA		BEEKEEPER'S MONTHLY WORK	
<i>Branko Obranovič:</i> Čebelarjeva opravila za mesec junij	167	<i>Branko Obranovič:</i> Beekeeper's Work in AŽ-Beehives in June	167
<i>Vladimir Tumpej:</i> Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v mesecu juniju	170	<i>Vladimir Tumpej:</i> The Beekeeper's Work in Barred-up Beehives in June	170
<i>Borut Preinfalk:</i> Veterinarski nasveti za junij	171	<i>Borut Preinfalk:</i> Veterinary's Advice for June	171
<i>Ljudmila Bokal:</i> Čebelarски terminološki slovar	172	<i>Ljudmila Bokal:</i> Beekeeping Terminological Dictionary	172
VZREJA MATIC		QUEEN BEE BREEDING	
<i>ČZS in KIS:</i> Pojasnilo k navodilu za izpolnjevanje obrazca "PANJSKI LIST"	174	<i>ČZS and KIS:</i> Guideline Explanation for the Completion of the Form "Beehive Certificate"	174
<i>Janez Mibelič:</i> Čebelarска zveza Zgornje Gorenjske je pripravila novinarsko konferenco o Izobraževalno-vzrejnem centru Zelenica	174	<i>Janez Mibelič:</i> Beekeeping Association of Upper Carniola prepared a Press Conference about the Educational-Breeding Centre Zelenica	174
MEDOVITE RASTLINE		HONEY PLANTS	
<i>Martin Bajc:</i> Srebrna lipa	176	<i>Martin Bajc:</i> Silver Lime Tree	176
<i>Janez Mibelič:</i> Kratko poročilo o sestanku predstavnikov ČZS, VURS, VF-NVI in MKGP	177	<i>Janez Mibelič:</i> Brief Report on the SBA Representatives Meeting, VURS, VF-NVI and MKGP	177
<i>Milan Meglič:</i> Varstvo porabnika ali nož v hrbet (slovenskim) čebelarjem	177	<i>Milan Meglič:</i> Consumer Protection or a Stab in the Back (to the Slovene Beekeepers)	177
<i>Vlado Auguštin:</i> Dovoljenje za uporabo organskih kislin za zatiranje varoe	179	<i>Vlado Auguštin:</i> Organic Acids Application Licence for Varroa Extirpation	179
ZA MLADE ČEBELARJE		FOR YOUNG BEEKEEPERS	
<i>Franc Prezelj:</i> Mladi čebelarji so tekmovali	179	<i>Franc Prezelj:</i> Young Beekeepers Went into a Competition	179
IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA		FROM ASSOCIATION LIFE	
<i>(Nadaljevanje iz 5. št.):</i> Kratko poročilo s šeste seje upravnega odbora ČZS	184	<i>(Continuation from No. 5):</i> Brief Report on the sixth Board Meeting of SBA	184
<i>Trajče Nikoloski:</i> Lepo urejena okolica	185	<i>Trajče Nikoloski:</i> A Nice Arranged Surroundings	185
IZ TUJE LITERATURE		FROM FOREIGN LITERATURE	
<i>Andreja Kandolf:</i> Čistilno vedenje medonosne čebele	185	<i>Andreja Kandolf:</i> Purgative Behaviour of a Honey-Bringing Bee	185
<i>Aleš Gregorc:</i> Vzreja čebeljih matic v letu 2005	186	<i>Aleš Gregorc:</i> Healing Effects of Royal Jelly	186
Organizatorjem prireditve ocenjevanja Slovenskega medu v letu 2005	187	Note to the Organizers of the Slovene Honey Examination Meeting 2005	187
V SPOMIN	190	IN MEMORY OF	
MALI OGLASI	195	SMALL ADS	

Telefonska številka odzivnika za čebelje paše je: 01 729 61 20

Slika na naslovni strani: *Čebelar Berlot Bruno iz Kozaršč pri Mostu na Soči je dal poslikati tri nove etažne panje, ki so zloženi na vlačilcu. Tak čebelnjak je labko v ponos svojemu lastniku, bkerati pa v okras krajine, kjer stoji. Člani komisije za obranjanje čebelarске kulturne dediščine čestitamo čebelarju iz Soške doline, da se ni ustrašil dela in stroškov, ob tem pa želimo, ta bi našel še kakšnega posnemovalca. Tako bomo tudi slovenski čebelarji prispevali, da bo naša domovina lepša in privlačnejša.*

Franc Šivic

54. redni občni zbor Čebelarke zveze Slovenije je bil letos 16. aprila

JANEZ MIHELICH

Občnega zbora Čebelarke zveze Slovenije, že 54. po vrsti, so se v Čebelarstvu centru Slovenije udeležili številni delegati, tako da sta bili obe dvorani skoraj premajhni za vse.

Po uvodni čebelarski himni je tajnik g. Anton Tomec najprej pozdravil vse navzoče delegate čebelarskih društev ter območnih čebelarskih organizacij, potem pa je predsednika ČZS g. Lojzeta Peterleta prosil, naj 54. občni zbor začne delo.

Predsednik Čebelarke zveze Slovenije g. Lojze Peterle je pozdravil vse delegate in goste, potem pa so delegati izvolili člane delovnega predsedstva, in sicer g. Marka Purnata za predsednika delovnega predsedstva, za člana pa g. Petra Žigona in g. Mirka Pavlina. Sledil je prevzem miniature čebelnjaka Mihaela Ambrožiča, ki ga je izdelal g. Robert Sodja iz Bohinja in ga podaril Čebelarski zvezi Slovenije. G. Sodja je čebelnjak simbolično izročil predsedniku g. Lojzetu Peterletu ter povedal nekaj besed o pomembnosti ohranitve slovenske čebelarske kulturne dediščine. Ob tem je izrazil tudi svojo pripravljenost, da še naprej izdeluje miniature čebelnjakov. Predsedujoči Marko Purnat se je avtorju makete zahvalil za darilo, delegati pa so ga nagradili z bučnim aplavzom. Potem so sprejeli dnevni red občnega zbora in imenovali člane preostalih delovnih organov zbora.

G. Anton Tomec je prebral imena vseh, ki bodo ob praznovanju 3. slovenskega čebelarskega praznika 22. maja 2005 v Ilirski Bistrici prejeli odličja Antona Janše I. stopnje, pa tudi utemeljitve zanje. **Letos so jih prejeli: ČD Škofja Loka, ČD Kamnik, ČD Borovnica, ČD Žiri - za stoletnico delovanja, Slavko Avsenik za čebelarsko himno, Miro Sanabor iz Kamnika, Koloman Kozic iz ČD Prosenjakovci, Franc Pižmoht iz ČD Peter Dajko Gornja Radgona, Brane Kozinc iz Čebelarke zveze Zgornje Gorenjske, Jože Simčič iz ČD Postojna, Ivan Požar iz ČD Pivka, Ivan Mlakar iz ČD Dolsko, Peter Kapš iz RČZ Petra Pavla Glavarja, Ivan Rodman iz ČD Apis, Marija Pušnik iz ČD Hrastnik, Ivan Šuštar iz ČD Anton Žnidaršič Ilirska Bistrica, Ciril Vidrih iz ZČD Cerknica, Anton Kolbl iz ČD Alojz Grafj Hoče, Marjan Bratina iz ČD Bazara Šempeter in Anton Kolenc iz ČD Carnica Grosuplje.**

Predsednik Lojze Peterle podaja poročilo o delu ČZS. Foto: J. Mihelič

ČD Markovci je ob 70-letnici prejelo srebrno odličje Antona Janše, ob 50-letnici delovanja pa so odličja Antona Janše III. stopnje prejela ČD Brestanica, ČD Kokarje in ČD Koper, poleg njih pa še Občina Majšperk.

Posebna priznanja ČZS za zasluge so iz rok Lojzeta Peterleta prejeli: ga. Ivanka Polanec za dolgoletno aktivno sodelovanje in prispevek k razvoju in promociji slovenskega čebelarstva ter g. Franc Šivic, dr. Janez Poklukar - posmrtno, g. Lojze Peterle, ga. Mira Jenko - Rogelj, g. Ljubo Struna, ga. Verena Štekar - Vidic, g. Aleš Mižigoj, dr. Janez Grad, dr. Borut Preifalk, ga. Amalija Božnar, g. Janez Mihelič in g. Anton Tomec za zasluge pri uspešni organizaciji in izvedbi kongresa Apimondia 2003.

V imenu vseh prejemnikov posebnih priznanj se je zahvalil g. Franc Šivic ter poudaril predvsem njihovo prostovoljno delo. Zaradi težavnih finančnih razmer ČZS članom organizacijskega komiteja ne bo plačala udeležbe na kongresu Apimondie 2005 na Irskem, kot je bilo prvotno načrtovano, tako da bodo glede na predhodna zagotovila morda lahko iz sponzorskega prispevka Adrie dobili le delno poplačilo prevoznih stroškov. Kongresa Apimondia 2005 v Dublinu se bosta zaradi navedenih dejstev udeležila največ dva predstavnika ČZS.

Nato je poročilo podala verifikacijska komisija. Ugotovila je, da je občni zbor sklepčen, saj je bilo navzočih 51,4% delegatov.

Sledilo je poročilo predsednika ČZS o uresničitvi delovnega načrta Zveze za leto 2004.

Predsednik Peterle je poudaril, da so bili v letu 2004 doseženi nekateri uspehi, pojavili pa so se tudi novi problemi, s katerimi se bomo še ukvarjali. V tem letu smo prvič izvajali uredbe, povezane z vstopom Slovenije v EU. Vse to delo je zahtevalo izjemno angažiranje zaposlenih in podpredsednikov ČZS, ki koordinirajo posamezna področja dela ČZS.

Predsednik je poudaril pomen javnega registra čebelarjev, s katerim smo dobili verodostojen popis našega čebelarstva. Poleg tega je pomembna uredba za maticе, s katero uveljavljamo enakopraven položaj čebelarstva v primerjavi z drugimi kmetijskimi panogami. Leta 2004 smo pridobili priznanje PRO, v katerega je vključenih skoraj 4.000 čebelarjev s približno

Robert Sodja je podaril ČZS drugo maketo čebelnjaka.

90.000 čebeljimi družinami. Želimo si, da bi PRO postala interesno združenje slovenskih čebelarjev. Leta 2004 smo si prizadevali za ureditev davčnega področja v čebelarstvu, pri čemer je bil posebej dejaven g. Vlado Pušnik. Na tem področju smo ponudili evropsko primerljive rešitve.

Predsednik je omenil tudi geografsko zaščito za slovenski med, in kot kaže, nam jo bo končno uspelo uveljaviti. Da bi ozavestili naše porabnike, si prizadevamo za kontrolirano pridelavo čebeljih pridelkov, velik poudarek namenjamo tudi pripravi panožnih smernic higienske pridelave čebeljih pridelkov (HACCP), ki so skladne s pristopom evropskih držav.

Za našo dejavnost je zelo pomembna tudi ustanovitev Šole čebelarjenja Antona Janše. Obseg dela in odgovornosti pri prevzemanju javnih pooblastil občutno odstopa od delovanja društvene organizacije, saj zahteva veliko angažiranje zaposlenih in odgovornih članov organov ČZS. Več o delu ČZS v letu 2004 so delegati dobili v pisnih gradivih. Vsem se je predsednik tudi posebej zahvalil. O delu in poslovanju Čebelarске zveze Slovenije in izpolnitvi delovnega in finančnega načrta Čebelarске zveze Slovenije v letu 2004 je poročal predsednik nadzornega odbora g. Edvard Stropnik. Poudaril je da je bilo delo ČZS v skladu z zakonodajo in sklepi organov ČZS.

V razpravi na poročila je sodelovalo več delegatov. G. Franc Prezelj iz ČD Peter Pavel Glavar Komenda je pripomnil, da delavcem ČZS zaradi izvajanja javnih pooblastil zmanjkuje časa za pristnejše sodelovanje s čebelarskimi društvi. Posebej je poudaril, da je veliko premalo narejenega na področju projekta kolektivne blagovne znamke »Slovenski med kontrolirane kakovosti«. Ob preobremenjenem predsedniku in štirih podpredsednikih se po njegovem mnenju pojavlja vprašanje pooblastil podpredsednikov ČZS.

G. Franc Mencin iz ČD Grosuplje je menil, da organizacija premalo pozornosti namenja delu s članstvom in da ne rešuje konkretnih problemov čebelarjev, zlasti ne odnosov med velikimi in malimi čebelarji. Eno od vprašanih je tudi uveljavljanje enotne promocije slovenskih čebeljih pridelkov.

G. Anton Žakelj iz ČD Logatec je poudaril, da je ČZS vrh piramide, zadaj pa so društva. Zanimalo ga je, zakaj so ČD dobila sporočilo, da je ČZS napačno zaračunavala stroške za izvedbo neposrednih plačil. Opozoril je na zahteve po profesionalizaciji dela ČD, zlasti v povezavi z izvajanjem opazovalne službe.

G. Marko Pumat iz ČZZSD je menil, da odnos z NVI ni tak, kot naj bi bil (nakup zdravil), zato obstaja nevarnost, da bodo čebelarji zaradi takega načina distribucije sredstva za zatiranje varoe kupovali na črnem trgu. Predlagal je, da naj bi bila sredstva za zatiranje varoe za čebelarje dosegljiva na veterinarskih postajah.

G. Milan Vajda iz Kluba čebelarskih mojstrov je opozoril na kulturno in turistično življenje slovenskih ČD. Na področju izobraževanja je bilo veliko narejenega na področju NPK in pobude za umestitev čebelarskih mojstrov. Veliko pozornosti bi morali po njegovem nameniti tudi delu z mladimi. Predlagal je, naj ocenjevanja medu vodijo območne čebelarске zveze,

finale ocenjevanja pa naj poteka na državni ravni, saj je s tem povezana tudi promocija čebelarstva. Čebelarji lahko črpamo tudi sredstva za širitev dejavnosti iz strukturnih skladov. Pri pripravi dokumentacije za uveljavljanje teh podpor pa bo potrebna tudi strokovna pomoč.

G. Franc Vehar iz ČD Trebnje je vprašal, ali bodo pašni redi urejeni na podlagi realnih pašnih možnosti ali zgolj zaradi predpisov. G. Franc Medija iz ČD Jesenice je opozoril, da je problem KBZ povezan s previsoko ceno prelepke, zato se mali čebelarji za to ne odločajo. G. Gorenc iz ČD Ravne/Šoštanj je predlagal, da bi za manjše čebelarje uvedli nižjo članarino, ter vprašal, zakaj odgovorni v Čebelarju ne pišejo o pomembnih zadevah (npr. popis čebelarjev in čebelnjakov). G. Martin Vidic je opozoril na probleme prevoznikov zaradi razporeditve čebel na posameznih pašnih območjih (mali čebelarji na pašnih območjih onemogočajo izrabo paš).

G. Andrej Sever iz ČD Semič je pripomnil, da moramo biti za izvajanje vseh javnih pooblastil tudi ustrezno usposobljeni in informirani. Preostale kmetijske panoge imajo javno svetovalno službo, ki te dejavnosti opravlja profesionalno. V zvezi s tem se je vprašal, koliko mladih strokovnjakov dela na področju čebelarstva, in tudi odgovoril, da niti eden. Poudaril je, da bi morala država razpisati kadrovske štipendije za mlade strokovnjake na področju čebelarstva.

Ugotovitve delegatov je nato komentiral tajnik ČZS g. Anton Tomec.

- V kratkem bo izdana odločba o geografskem poreklu »Slovenski med«.

- Z davčnega stališča je tako poslovanje ČZS kot zaračunavanje stroškov obdelave vlog za neposredna plačila zakonito, o odločbi kmetijske inspekcije pa poteka postopek pred upravnim sodiščem.

- Izvajanje javnih pooblastil opazovalne službe je ČZS na podlagi pogodbe zaupala čebelarskim društvom, pri katerih delujejo terenski opazovalci. ČZS čebelarskim društvom plačuje za opravljeno delo terenskih opazovalcev, vendar za ta dela že ves čas ne moremo zagotoviti dovolj sredstev.

Delegati so nato soglasno sprejeli vsa poročila in zaključni račun ČZS za leto 2004.

G. Marko Pumat je povabil tajnika, naj na kratko pojasni delovni in finančni načrt ČZS za leto 2005, zlasti glede na predviden negativen rezultat poslovanja ČZS v letu 2005.

G. Anton Tomec: V finančni načrt za leto 2005 so zajete vse znane nepridobitne dejavnosti, in to v enakem obsegu kot v letu 2004. Največji vpliv na predvidoma negativen izkaz ima izvajanje javnih pooblastil za vse slovenske čebelarje, ki so se po davčnih predpisih opredelili za pridobitno dejavnost, posledica tega pa je neodbit DDV, ki je tako bilančni strošek. Na podlagi teh pooblastil ČZS ne dobiva nikakršnih prihodkov.

Iz finančnega načrta smo umaknili investicijo v čebelarско knjižnico, zmanjšali smo stroške vzdrževanja ČCS, čeprav bi bila seveda za ohranitev našega centra potrebna redna vzdrževalna dela.

Izvajanje javnih pooblastil zahteva večjo strokovnost in profesionalizacijo. Zato moramo za delo organov ČZS zagotoviti sredstva, ki ne bodo odvisna od članarin. Obe postavki, tj. stroški neodbitnega davka in stroški potnin in sejin, občutno vplivata na predvidoma negativen rezultat.

G. Vlado Pušnik iz ČD Lovrenc na Pohorju in ČZD Maribor je dejal, da je negativni predznak zelo moteč, finančni načrt pa bi morali izvajati le v okviru finančnega toka realnih prihodkov. Pri DDV se s poslovnimi partnerji obrne tok fakturiranja stroškov. Z izjemno pozornostjo je treba spremljati odhodke, nekatera dela pa naj prevzame svetovalna služba. Morali bi zavezati potrebe in želje po sejinah in potninah, saj se je bati,

da se bo ta ureditev prenesla tudi na območne zveze in čebelarska društva. Na terenu bomo prisiljeni zaračunavati večje članarine, te pa so problem že zdaj. ČZS je zveza društev in ne profitna organizacija, zato je delovanje članov organov ČZS prostovoljno. O zakonitosti poslovanja naj ČZS pouči tudi čebelarska društva.

Občni zbor Čebelarske zveze Slovenije je nato sprejel delovni in finančni načrt Čebelarske zveze Slovenije za leto 2005 s pripombo, da je treba vse programe izvajati v skladu s finančnimi možnostmi ter ob sprotne spremljanju prihodkov in stroškov. Nato so delegati postavili še nekaj delegatskih vprašanj in potem tudi končali 54. občni zbor ČZS.

Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v juniju

BRANKO OBRANOVIČ, Šalka vas

Junij je najbolj meden mesec leta. Vegetacija v naravi doseže vrhunec. Čeprav je bila letos vegetacija zaradi dolge zime nekoliko poznejša, se nam na Kočevskem obeta kar dobra gozdna paša.

Ta mesec so navadno izdatne paše na smreki in jelki. Če je vreme ugodno, če je dovolj toplih in vlažnih dni, se podaljša manina paša na javorju. Panji so dobesedno nabiti s čebelami in zalego. Večina čebeljih družin se je že maja razvila do vrhunca, zato nas prav v začetku tega meseca čaka največ dela pri preprečevanju rojenja. Rojilno razpoloženje lahko preprečita le izdatna čebelja paša in temeljito pregledovanje čebeljih družin na vsakih sedmih dneh.

Odvzemanje čebel in zalege mora biti premišljeno, saj družin ne smemo preveč osiromašiti, zlasti če pričakujemo pašo in jo želimo tudi izrabiti. Če nam uspe obvladati čebele, so ob obilni paši medišča polna medu, v plodiščih pa je polno zalege, zgrajeno in zaleženo je mlado satje, zgrajeni in s trovino zaleženi pa so tudi gradilni satniki. S tem nam je uspelo pridelati čebelji vosek, ki ga bomo pozimi zamenjali za satnice. Skratka, panji so polni in treba je iztočiti med.

Če čebelarimo za zakladami, je zaradi številčno močnejših družin v panjih še več medu, obnožine in izdelanega satja.

Kljub skrbnemu delu s čebeljimi družinami in preprečevanju rojenja nam katera od družin vendarle izroji. Zanesljiv znak za roj so zaleženi matičniki in čebele, ki podsedajo na podnici panja, se dolgočasijo in so brez gradilnega razpoloženja. V taki čebelji družini matica zalega le še občasno.

Dva do tri dni pred izvalitvijo mlade matice izleti roj. Zadrži ga lahko le slabo vreme. Takoj ko se vreme izboljša, preglejmo krošnje dreves. Na veji bližnjega drevesa bomo gotovo opazili kakšen roj. Roj po navadi izleti med 10. in 14. uro. O tem, kako oskrbimo roj in kako ga širimo, sem sicer pisal v prejšnji številki Slovenskega čebelarja.

Kako si vzredim matico?

Če želimo imeti plodne matice in s tem zdrave in številčno močne čebelje družine, moramo matice menjati vsako drugo leto. Matice namreč drugo leto intenzivnega zaleganja toliko oslabijo, da niso več maksimalno produktivne. Ker je matica duša čebelje družine, je ena izmed poglavitnih nalog uspešnega čebelarstva tudi vzreja matic.

Vzreja od čebelarja zahteva kar nekaj znanja in nekatere pripomočke. Pomembno je predvsem natančno delo. Najpreprostejša metoda pridobivanja mladih matic je metoda s prelegalnimi matičniki, ta pa je po mojem mnenju za čebeljo družino tudi najbolj neopazna. To je dobro, saj nam olajša delo v panju. Znano je tudi, da taka družina nabere veliko medu. Če opazimo, da družina prelega (po navadi je to od 1–5 matičnikov), jo pustimo, da si sama zamenja matico.

Obstaja več načinov za domačo vzrejo matic za naše lastne potrebe. Naj vam opišem, katerega uporabljam sam.

Močni družini z dobrimi lastnostmi iz prejšnjega leta odvzamem sat z mlado zalego. Ličinke naj bodo stare en dan. Tak sat v loku izrežem in ga dam v močno družino, ki sem ji pred sedmimi dnevi odvzel matico. Še prej (8 ur) pa taki družini potrgam vse morebiti zgrajene matičnike. Tako bo družina na

vstavljenem izrezanem satu potegnila veliko matičnikov. Ko jih čebele pokrijejo, jih previdno prenesem v matičnice ter jih vrnem v isti brezmatični panj. V naslednjih dneh družinam s slabimi maticami odvezam matice, zalego pa porabimo za narejence. Narejence naj ima vsaj dva sata pokrite zalege in dva sata s hrano in obnožino. Po nekaj urah takim narejencem dodam zrele matičnike brez matičnice in po dvanajstih do štirinajstih dneh bi morala matica v njem že zalegati. Mlada družinica se hitro razvija, posebej če je zunaj paša. Če paše ni, ji nekajkrat dodamo sladkorno raztopino. Ko je družinica tako močna, da ima nekaj satov pokrite zalege, jo dodamo gospodarski družini, ki smo ji pred tem odvzeli staro matico.

Kratek opis točenja medu v našem čebelarstvu

- Orodje in pribor - Ometalnik na el. pogon za ometanje čebel, posoda za prenos satja do točilnice, posoda s stojalom, vilice in nož za odkrivanje satja, električno točilo za točenje medu, dvoplastno sito za med, 15- in 30-litrske PVC-posode za med.

- Točenje - Pred točenjem si v čebelnjaku pripravim orodje, ki ga potrebujem (obleko, rokavice, dleto, omelo, vedro s čisto vodo, kadičnik, kozico, posodo za satje in ometalnik). V točilnici, kjer ima glavno besedo žena, pripravim preostali pribor (cedilo za precejanje medu, vilice, nož, posode za med ter posodo za odpiranje satja), ki ga uporabljamo pri točenju. Pred začetkom odzemanja polnih satov vsak panj nekoliko zadimim, da se čebele umirijo. Ometene polne sate zlagam v posebno posodo (za 10 satov), in ko to delo končam, medeno satje odpeljem v 60 m oddaljeno točilnico, kjer jih žena odpre in iztoči. Če je zunaj paša, lahko delam nemoteno in ni treba posebno paziti na ropanje družin. Prazno satje vračam v panj takoj, ko ga žena iztoči. Do večera ostanejo priprta le žrela panjev. Če pa v naravi ni paše, satje vrnem šele zvečer, da ne bi izzval ropa med družinami.

Čebele, ki jih ometem z ometalnikom, takoj vrnem v medišče panja. Pred vračanjem satov v panje satje temeljito poskropim z vodo, da ga čebele laže očistijo. Preden v medišče vstavim prazne sate, tudi vedno nekoliko pripremem žrela na panjih, da ne izzovem ropa. Če je v naravi paša, med sate v medišču vedno dodam eno do dve satnici. Čebele ju v dveh ali

treh dneh že zgradijo, tako da ju pozneje vstavim v plodišče ali uporabim za narejence.

V točilnici žena pridno toči med, medene pokrovce pa zbira v posodi za odpiranje satja. Pozneje jih namočim v vodo, iz katere pridobivam odličen medeni kis, ki je primeren za solate ali druge zdravilne napitke.

Nekaj napotkov za točenje

- Če je vreme hladno, po navadi je to jeseni pri zadnjem točenju ali pri praznjenju medišč, točimo v toplem prostoru, da med laže izteče iz satja.

- Mlado, deviško satje točimo tako, da najprej odpremo eno stran satja, ga delno iztočimo, nato pa odpremo še drugo stran in ga iztočimo v celoti. S tem preprečimo lomljenje deviškega satja.

- Točilo enakomerno obremenimo s sati, da se nam ne premika po prostoru. Zaradi te nevšečnosti sem svoje točilo na gumijastih nosilcih privil na tla in od tedaj s tem nimam nikakršnih težav.

- Po točenju očistimo vse orodje, ki smo ga uporabili, in tudi prostor, v katerem smo delali (čebelnjak in točilnico).

- Med dobro pokrijemo in ga pustimo dva do tri dni, da se na površino dvignejo vsi delci voska.

- Šele tako očiščen med lahko polnimo v kozarce. Takoj ko je med očiščen, v kozarce pretočim skoraj 70 odstotkov pridelanega medu. Tak med ostane dlje prozoren in ne kristalizira. Pozneje nalepim še nalepke in prelepke.

Oblikovanje mladih čebeljih družin

V vsakem naprednem čebelarstvu je pomembno opravilo tudi sprotno pomlajevanje čebeljih družin. Vsak uspešen čebelar lahko vsako leto iz ene gospodarske družine poveča svoje čebelarstvo za dve rezervni družini, ne da bi bil zaradi tega donos občutno manjši.

Z narejanjem mladih čebeljih družin ustvarimo možnost, da slabe družine vsako leto zamenjujemo z mladimi produktivnimi družinami, ki smo jih naredili junija. Na ta način povečamo donos čebeljih pridelkov in hkrati zmanjšamo število bolnih čebeljih družin (poapnela zalega, nosema). S presežkom rezervnih družin si ustvarimo dodaten zaslužek, zlasti če jih prodamo. Sam za narejence uporabljam zalego iz številčno najmočnejših družin, ko te dosežejo vrhunec svojega razvoja in

Kapariji so pomembni proizvajalci gozdne mane.

V Kostelu je ob medenju jelke takole pokapana podrast.

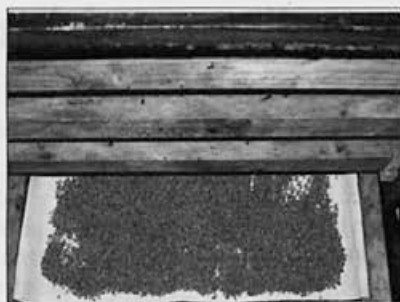

Čebele niso sprejele mlade matice v matičnici. Vanjo zabadajo žrela.

Ob lipovi paši se rezervne družine razvijajo do svojega vrhunca – družine ob sončnem vzhodu.

Sušenje cvetnega prahu v predelanem čebeljem panju. (Tisti, ki imate to možnost, si lahko na spletni strani Slovenski čebelarji, na naslovu <http://www.slovenski-cebelarji.com/cvet-cebela-cebelarstvo-obranovic>, ogledate v sušilnik za sadje, zelišča in cvetni prah predelan AŽ-panj.)

Po točenju kostanjevega medu so piki čebel zelo boleči.

Čebelarški pregovor:

Medena usta vrata odpirajo.

imajo dovolj odvečnih satov s pokrito zalego. Po navadi uporabljamo matičnike, opisane v poglavju o vzreji matic. Včasih za boljše plemo dodam tudi kakšno oprášeno matico, ki jo kupim v drugem delu Slovenije.

Narejence delam v 5-, 6- in 7-satarnjih. Ti v njih tudi prezimijo, spomladi pa jih uporabim za zamenjavo slabih gospodarskih družin ali za prodajo. Teh panjev pozimi tudi ni treba dodatno paziti, še zlasti če so tesno drug ob drugem. Narejence po navadi uporabim že v drugi polovici julija, ko na Kočevskem zacveti lipa. Rezervne družine mi vsako leto prinesejo od 5–8 kg izvrstnega lipovega medu, za katerega sem oktobra lani na mednarodnem ocenjevanju medu v Semiču prejel tudi zlato medaljo. Družine se do jeseni številčno toliko razvijajo, da na zadnjih vratih ni več videti satnikov.

Pri narejanju narejencev uporabim od tri do štiri sate pokrite zalege, ki je tik pred izleganjem. Na satih pustim tudi čebele. Pred tem poiščem matico, da je po pomoti ne prenesem v rezervno družino. Ob zalego v narejencu dam dva mednoobnožinska sata in enega ali dva lepo izdelana prazna sata, v katera dam 2 dcl vode. Dodam še mlado matico v matičnici ali zrel matičnik, ki ga ob straneh zavarujem s plastično cevko, da ga čebele zaradi stresa ne zgrijejo. Matičnik vstavim v zgornji del sata z zalego, da ga čebele lepo ogrevajo. Take družine ni treba

dodatno krmiti, če je zunaj vsaj nekaj paše. Tako narejeno družino prenesem na rezervno pasišče (lipa). Žrelo narejence še nekoliko pripravim, da ne izzovem ropanja.

Naj omenim, da za potrebe čebelarstva vsako leto testiram po deset matic, ki so last Kmetijskega inštituta Slovenije, vzrejene pa so pri različnih vzrejevalcih v Sloveniji.

Nasveti za junij

- Ob izdatnih pašah odprite na panjih tudi tako imenovana ameriška žrela, da imajo čebele lažji dostop v panje in da z manj truda ventilirajo. Ugotovili so, da prinesejo do 10 % več medu, če so ta žrela odprta, ker so čebele, ki bi sicer ventilirale, zaposlene z donosom medicine ali mane. Ob pašah se nam ni treba bati ropanja, če so ta žrela odprta.

- Ob premeščanju zaleženih satov v medišče, pogledimo, ali niso morda čebele na premeščenih satih potegnile matičnikov.

- Ne pobirajte rojev, ki so visoko v krošnjah dreves, če za to opravilo nimate ustreznega orodja. Lahko se vam pripeti, da padete z drevesa in se poškodujete. Tak roj raje pustite, da odleti v naravno okolje.

- Satnice, ki jih dodajate družinam v graditev, popršite s sladkomo raztopino. Čebele jih bodo veliko raje gradile kot suhe.

- Vsak dan pobirajte cvetni prah. Še svež cvetni prah, ki ga bomo uporabili za izdelavo kremnega medu z dodatkom cvetnega prahu ali za prodajo v stekleničkah po 2 dcl, lahko shranimo v zamrzovalno omaro, lahko pa ga posušimo v sušilniku za sušenje sadja. Za sušenje sadja in cvetnega prahu sem predelal AŽ-panj s šestimi zabojčki in vanj na spodnji strani (podnici) vgradil prirejen ventilator. Panj je zgoraj prerezan, da odvečna vlaga hitreje izhlapeva iz njega.

Sat hojovega medu na ometalniku.

Vsako leto od KIS-a prevzamem v testiranje po deset matic. Tudi matica št. 91 je bila v letih 2002 in 2003 testirana v našem čebelarstvu.

Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v mesecu juniju

VLADIMIR TUMPEJ, univ. dipl. inž. kmet. – Ptuj

Če je bilo prejšnji mesec ob cvetenju akacije vreme ugodno, smo imeli z dobro razvitimi družinami v treh do štirih nakladah dobro točenje. V nasprotnem lahko samo upamo, da bo prihodnje leto bolje.

V začetku meseca moramo najprej iztočiti akacijev med. Družine lahko temeljito »oskubimo«, vendar jih moramo že naslednji dan nakrmiti z več litri sladkorne raztopine v razmerju 1 : 1, da matice ne prekinajo zaleganja. Saj vemo, da naša kranjica to zelo rada naredi že, če dva ali tri dni ni donosa. Še naprej moramo preprečevati rojenje, saj matice ob dobri oskrbi z nektarjem ali sladkorjem še vedno dobro zalegajo. To pa moramo zaradi skorajšnje kostonjeve in gozdne paše čim bolj pospešiti, da družine ne oslabiljo. Zdaj je še čas, da ob pregledih družin, ki so še vedno v rojilnem razpoloženju, naredimo manjkajoče narejence, zato moramo poskrbeti tudi za vzrejo matic. Posege moramo uskladiti tako, da imamo ob pripravi narejencev na razpolago tudi zrele matičnike oziroma neoplojene ali oplojene matice, da se družine čim hitreje razvijajo, če hočemo zazimiti dobre čebelje družine. Za tiste čebelarje, ki želijo s čim manj nakladami pridelati veliko medu, ameriški čebelar Bob Horr priporoča, da sate, ko so ti pokriti do dveh tretjin, sproti odvezemaj iz medišča, jih iztočijo in takoj vmejo nazaj v panj. Na ta način zagotovimo čebelam ob dobri paši dovolj prostora za odlaganje nektarja in za zaleganje. Nektar bele detelje vsebuje 36,5 %, nektar lipe pa 50 % vode; preostalo je sladkor. Nektar nekaterih rastlin vsebuje zelo malo sladkorja, npr. hruške, zato jo čebele manj pogosto obletavajo. Čebele morajo prinesiti v panj do šestkrat več nektarja, kot je v panju medu, s sprotnim odvzgom zrelega medu pa jim zagotavljamo dovolj prostora za odlaganje nektarja in za zaleganje z manj nakladami. Če družinam namesto zgrajenega satovja dodajamo satnice, bodo čebele gradile in ne bodo rojile. Ta način je zlasti priporočljiv za čebelarje z majhnimi panji. Za ljubiteljske čebelarje je ta način odvzema medu primeren tudi zato, da točenje medu traja daljše obdobje, tako da jim ni treba točiti iz vseh družin hkrati, saj ti čebelarji za to opravilo nimajo toliko časa. Če imamo npr. 10 družin in vsaki odvezememo po dva do tri sate, ki so do treh četrtin pokriti, moramo hkrati iztočiti 20–30 satov, v katerih je 20 do 80 kg medu. To delo lahko opravimo v 1 uri urah. Družina ima na ta način vedno dovolj prostora za odlaganje medu in zalege, matica pa lahko nemoteno zalega. Namesto starih izdelanih

satov lahko v naklade vstavimo neizdelane satnice in družine bodo polno zaposlene. Med cvetenjem akacije in cvetenjem kostonja je nekaj tednov presledka. To je po navadi brezpašno obdobje, med katerim moramo čebele krmiti, če v naravi ni medenja. V tem obdobju čebel nikakor ne smemo zanemariti, saj bodo v nasprotnem izrojile ali pa bo matica zaradi lakote prenehala zalegati in družine bodo do cvetenja kostonja oslabele. To bo velika škoda predvsem za čebelarje, ki svoje čebele prevažajo s kostonjeve na hojovo pašo. Čebel pa ne smemo krmiti preveč, sicer bodo sladkor nanosile v medišče. Če bomo ohranili močne družine, bodo te na kostonjevi in lipovi paši dobro napolnile mediščne naklade.

Po točenju moramo čebelam dopolniti zalogo hrane. Čebele morajo imeti ob vsakem času 6–10 kg medu, delno odprtega. Matica kranjske sivke takoj preneha zalegati, če nad zalego nima kape zaprtega in odprtega medu in cvetnega prahu.

Družina je pripravljena na pašo.

Foto: V. Tumpej

Veterinarski nasveti za junij

Huda gniloba – predpisani in praktični postopki zatiranja in preprečevanja *(Nadaljevanje iz prejšnje številke)*

BORUT PREINFALK, dr. vet. med. – Veterinarska fakulteta – NVI

V tem času roj porabi ves med, ki ga je prinesel s seboj, tako da je pri taki družini le neznatna možnost pojava bolezni. Če domnevamo, da je roj po dveh dneh že lačen, mu na mrežo zabožka položimo nekoliko sladkornega testa. Tako očiščen roj moramo takoj po vsaditvi v panj redno, dokler ne zgradi satja, krmiti s sladkorno raztopino. Enako postopamo z najdenimi roji neznanega izvora. Rojev ne lovimo na staro satje, ker se bo pri njih slej ko prej pojavila huda gniloba!

- Čebelnjak, panje in ves pribor razkužimo z obžiganjem ali kuhanjem v 3-odstotni raztopini luga (3 kg lužnega kamna na 100 l vode; čas kuhanja je 20 minut). Za kuhanje panjev se zelo dobro obnesejo predelane vojaške kuhinje na kolesih. V takem kotlu lahko razkužimo cel panj, ne da bi ga pri tem obračali. Pri tem postopku uporabimo za dviganje panja čelni plug na traktorju. Po kuhanju panj speremo s čisto vodo in osušimo. Panjev, ki imajo posamezne dele izdelane iz iverke, ne smemo kuhati v lugu. Take panje, kovinsko orodje in dražje leseno orodje razkužimo z natančnim obžiganjem s plinskim gorilnikom. Čebelnjak poribamo z lugom, speremo s čisto vodo ter poskropimo z razkužilom virkon-S. Enako storimo na tleh okoli čebelnjaka.

- Med iz okuženega čebelnjaka je prepovedano pokladati drugim čebelam za hrano. Zaradi velike verjetnosti, da je med iz okuženega čebelnjaka onesnažen s sporami hude gnilobe, uporabljamo za prehrano čebel le sladkor. Zelo koristno za vedenje o stanju hude gnilobe v našem čebelnjaku je, če damo v kontrolni pregled vzorec medu, ki ga odvzamemo pri prvem točenju. Vzamemo med, ki se je nacedil s pokrovčkov. To naredimo zlasti, če so bile naše čebele že okužene s to boleznijo ali če je v bližini žarišče hude gnilobe.

- Po 45 dneh po uničenju bolnih družin je treba obvezno še enkrat pregledati vse preostale družine. Če najdemo na novo obolele družine, vse postopke ponovimo, če pa ne ugotovimo novih primerov bolezni in je bilo čebelarstvo razkuženo na predpisan način, je odpravljena zapora kužnega kroga.

Stroške diagnostičnih preiskav, to je delo veterinarja in laboratorijske preiskave, plača država, vse druge postopke zatiranja pa mora plačati čebelar.

Poleg navedenih obveznih ukrepov pri zatiranju in

preprečevanju hude gnilobe naj navedem še priporočene ukrepe. Po mojem mnenju je najpomembnejši izmed teh ukrepov redna izmenjava satja, zlasti plodiščnega. Z izločanjem starih satov iz panja odstranujemo tudi spore hude gnilobe, ki so najpogostejše v medenih vencih okrog zalege, poleg tega pa tudi spore noseme in poapnele zalege. Čebele, ki se izležejo iz novega satja, so večje in odpornije proti boleznim. Vsako leto naj bi čebelja družina obnovila vsaj tretjino satja v plodišču.

Zelo pomemben ukrep je tudi ta, da v čebelnjak ne prinašamo ničesar, kar bi lahko bilo okuženo s sporami hude gnilobe. Če kupimo rabljene panje in orodje, moramo pred uporabo vse prekuhati v lugu ali vsaj temeljito mehanično očistiti in nato obžgati s plinskim gorilnikom. Tudi svoje orodje in panje občasno razkužimo na tak način. Zelo nevarno za prenos hude gnilobe je točilo za med, še posebej če ga uporablja več čebelarjev, po uporabi pa ga ne razkužijo.

Tudi z nakupom čebel in satja iz nepreverjenih čebelarstev pogosto za povrh dobimo še hudo gnilobo. Pred vsakim takim nakupom se je zato treba prepričati, ali v čebelarstvih, v katerih kaj kupujemo, zares ni kužnih bolezni, še posebej hude gnilobe.

Ne postavljajmo čebeljih panjev v bližino smetišč, ker v odvrženi embalaži za med čebele pogosto najdejo ostanke medu, ki po tujih podatkih zelo pogosto vsebujejo spore hude gnilobe.

Zelo pomemben ukrep je tudi prizadevno delovanje čebelarskih društev. Le-ta naj bi združevala čim več čebelarjev, kajti le tako imajo društva lahko dober pregled nad stanjem čebel na določenem območju. Poleg tega akcije zatiranja čebeljih bolezni potekajo veliko hitreje in bolj organizirano, red na pasiščih je večji, večje je strokovno znanje organiziranih čebelarjev, lažje so sanirani zapušteni čebelnjaki, saj so prav ti stalni in zelo nevarni vir okužb. Sploh je ropanje, še zlasti tihi rop, najpogostejši način prenosa hude gnilobe. Zato je najpomembnejša preventivna dejavnost pri nadzoru nad hudo gnilobo prav medsebojno obveščanje in sodelovanje med sosednjimi čebelarji pri preprečevanju ropanja.

Če bomo skrbeli, da imajo čebele družine v panju vedno dovolj hrane, da imajo dostop do čiste vode in da v panjih ni prevelikega števila varoj, bomo imeli močne in proti vsem boleznim bolj odporne čebele.

OBVESTILO O USPOSABLJANJU ZA BOJ PROTI ČEBELJI VAROZI

Čebelarstva zveza Slovenije v letu 2005 izvaja program usposabljanja na temo VAROZA ČEBEL v skladu z določili Uredbe o izvajanju ukrepov na področju čebelarstva v R. Sloveniji v letih 2005–2007.

Namen usposabljanja je usposobiti čebelarje za sodobno obvladovanje problema varoe (zmanjšati izgube čebel zaradi varoe, zagotoviti porabniku vamo hrano — med itd.).

Usposabljanje bo potekalo dve leti.

V prvem delu usposabljanja - na seminarju, ki traja 5 šolskih ur, udeleženci spoznavajo varoo — učijo se izvajanja diagnostike, večji pomen dajejo vključevanju biotehničnih ukrepov in organizaciji.

V drugem delu usposabljanja — na delavnicah, ki trajajo 3 šolske ure, pa bodo čebelarji na terenu pri čebelah praktično izvajali diagnozo, biotehnične in druge ukrepe obvladovanja varoe. Pogoji za udeležbo na delavnici je sodelovanje v prvem delu usposabljanja. Izvajalci usposabljanja so člani ekspertne skupine za VAROZO ČEBEL pri ČZS in posebej za to delo usposobljeni inštruktorji.

Usposabljanje poteka praviloma v izobraževalnih središčih, možna je tudi druga lokacija, pogoj pa je ustrezen prostor in zagotovljena oprema (Power Point).

Izvedba usposabljanja poteka v organizaciji ČZS, ki preskrbi potrebno dokumentacijo in uskladi terminski načrt izvajanja. Pozivamo čebelarje, da se organizirano prek društev ali zvez vključijo v usposabljanje. Pozivamo zlasti predsednike čebelarskih društev in regijskih zvez, da s to možnostjo seznanijo svoje člane. Na seminarjih je številolušateljev omejeno na pribl. 30 udeležencev.

Za vse čebelarje je usposabljanje brezplačno.

Dodatne informacije: Čebelarstva zveza Slovenije, Andreja Kandolf, telefon: 01 729 61 10, e-pošta: andreja.kandolf@cebelarska-zveza-slo.si.

Čebelarški terminološki slovar

Ljudmila Bokal

V Republiki Sloveniji opravlja temeljno slovaropisno delo Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša v Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU). Ta inštitut je edina nacionalna ustanova, katere temeljna zastavljena naloga je izdajanje slovarjev. Med drugimi sekcijami v njem deluje tudi Sekcija za terminološke slovarje. Ena od njenih nalog je izdaja čebelarskega terminološkega slovarja, slovarja čebelarskega izrazja. Pobudo zanj je dala Čebelarstva zveza Slovenije, ustrezne sklepe o izvedbi projekta pa je ob začetku del sprejel njen upravni odbor. Delo poteka v okviru Komisije za sestavo čebelarskega slovarja, ki jo sestavljajo Simon Atelšek, absolvent, Franc Gražar, elektrotehnik, Janez Gregori, univ. dipl. biol., Janez Hočvar, univ. dipl. inž., docent dr. Viktor Majdič, jezikoslovec, Janez Mihelič, univ. dipl. biol., in raziskovalka na Inštitutu, leksikologinja specialista Ljudmila Bokal, profesorica, ki vodi in koordinira delo. Komisija deluje na nacionalni ravni in pod okriljem največje strokovne čebelarske organizacije v Republiki Sloveniji, to je Čebelarske zveze Slovenije. ZRC SAZU in Čebelarstva zveza Slovenije sta januarja 2004 sklenila pogodbo o sodelovanju; obe pogodbeni stranki sta zagotovili nujno potrebna sredstva. Tovrstni projekti trajajo nekaj let. Delo sicer poteka individual-

no, enkrat na teden pa se strokovnjaki zberejo na seji, kjer pretresajo strokovna vprašanja, ki zadevajo čebelarsko izrazje. V malo več kot dveh letih dela je bilo 56 sej, obdelani pa so bili številni izrazi z naslednjih strokovnih področij oziroma pojmovnih skupin: *buba*, vrste *čebel*, *čebelarjenja* in *čebelnjakov*, vrste *panjev* in *medu*, *čebele glede na nalogo v panju*, *deli panja*, *družina*, *feromon*, *jajčece*, *mana*, *matica*, *medenje*, *obroček*, *paša*, *propolis*, *roj*, *rop*, *sat*, *trot*, *zalega*, *zleze* in nekateri manjša področja.

Čebelarški terminološki slovar bo sodoben slovenski razlagalni informativno-normativni slovar čebelarskega izrazja, predvidoma z ustrezniki v več jezikih. Tujejezični ustrezniki bodo slovarju prispevali dodatno karakteristiko, to bo slovar prevajalnega tipa.

Temeljna značilnost čebelarskega terminološkega slovarja je prikaz stroke, čebelarstva, ki se v slovarju kaže s popisom strokovnih izrazov, v jezikoslovju imenovanih termini. Le-ti bodo imeli svoj slovarski sestavek, ki se bo začel z iztočnico (geslom). Za vzorec naj bo naštet nekaj iztočnic, ki bodo razvrščene po abecednem redu: *akácijev med*, *AŽ-sát*, *bráda*, *devški sát*, *páša*.

Izbrana literatura, ki je podlaga za slovarsko gradivo, je

obsegala strokovne knjige, učbenike, revijo Slovenski čebelar, strokovne članke, poljudnoznanstveno literaturo. Izrazi se iz literature izbirajo z izpisovanjem. To je ena od faz izdelave slovarjev in vključuje postopek, s katerim iz strokovne literature pridobimo ustrezne izraze. V ožji izbor literature je bilo predlaganih 29 izpisovalnih enot, iz katerih je bilo izpisano 4277 izrazov.

Sklenjeno je bilo, da bodo v slovarju zajeti izrazi, ki so v rabi v čebelarji literaturi od druge svetovne vojne dalje, starejša čebelarjska literatura pa naj bi bila upoštevana primerjalno. Glavni del izrazja bo obsegalo strokovno izraze, ki se uporabljajo v pisnem strokovnem in ustnem (pogovornem) sporazumevanju. Delno bo upoštevano tudi žargonsko izraze. Od narečnih terminov bodo upoštevani tisti, ki so splošno znani. Slovar bo tako dajal obvestilo o rabi besed, pri čemer bo strokovno ali jezikovno neustrezno ali manj uporabljano izraze ustrezno ovrednotil in priporočil primernejše. Od neterminološkega izrazja bo upoštevano tisto, ki se navezuje na čebelarjsko izraze, na primer *ajda*, *kostanj*, *smrček*, zaradi besednih zvez *ajdova paša*, *kostanjeva paša*, *smrčkov med*. Pri večpomenskih izrazih bo upoštevan le pomen, vezan na čebelarstvo, na primer *točiti (med)*, *pánj*, *umrėti*. V slovenščini čebela umre. To je posebnost našega jezika, ki »prenehanje obstajanja« pri živali izrazi z enako besedo kot velja za človeka in pač mora biti zapisana v slovarju. To je odraz spoštljivosti slovenskega kmeta do narave, ki mu je skozi stoletja dajala vire za preživetje in se razodeva tudi v izrazih o tistih živali, ki so mu to preživetje omogočale. Ena takih živalic je čebela. Tako moramo biti še posebej pozorni na čebelarjske izraze, ki so naša slovenska posebnost, to pomeni, da so avtohtoni, da so se razvili v našem jeziku (*prába*, *prašiti se*) in ne prek drugih.

Omemba »slovenski« v določitvi značilnosti slovarja pomeni jezikovno razpoznavo v sodobnem evropskem in svetovnem obsegu in bo naš slovar s slovenskim razlagalnim jezikom uvrstila ob bok terminološkim slovarjem drugih evropskih narodov. Izhajamo iz slovenskega knjižnega jezika, s katerim smo se kot narod oblikovali in ki je naše temeljno razpoznavno znamenje tudi danes.

Vsi izrazi bodo v slovarju strokovno pojasnjeni, razloženi. To pomeni, da bo določen pomen besede. Ta se izrazi v t. i. slovarski razlagi, ki mora biti pisana po natančno določenih slovarpisnih načelih. Razpravljanje na sejah vsak teden se stme v včasih več, včasih manj dokončno napisanih kar najbolj strokovnih, jedrnatih in jezikovno pravilnih razlag čebelarjskih izrazov. Razlaga besede mora odražati tisti značilni pomen besede, po katerem se le-ta loči od drugih sorodnih besed. V konstruktivnem razpoloženju se rešujejo težka, zapletena strokovna vprašanja, ki smo jim kos le z velikokrat dolgotrajnim

strokovnim razmišljanjem in seciranjem pomenov besed, h kateremu vsak prispeva svoj delež, rezultat pa je preprost, mogoče daljši stavek. Kako bi na primer na kratko povedali, kaj je panjski sistem? In po čem se čebela letalka razlikuje od čebele nabiralke? Ali čebela spremljevalka od čebele krmilke? In po čem se čebelje jajčece loči od jajčeca v biologiji na splošno? In če je tisto, kar menite vi, popolnoma drugače zapisano v literaturi? Kje je rešitev, ki je za vse sprejemljiva? O takih in podobnih vprašanih komisija razpravlja na vsaki seji. Naj bo navedeno nekaj razlag:

mánin méd /.../ *sladek sok, ki ga ušice, kaparji in škržati proizvedejo iz floemskega soka gozdnih dreves in drugih zelenih rastlin;*

poslikáva pánjskih končnic /.../ *izdelava likovnih upodobitev na pročeljih panjev, predsem kranjčev, značilna za slovensko ozemlje zlasti v 18. in 19. stoletju;*

zaléči jajčece /.../ *v zvezi z matica, čebela trotovka odloži jajčece navadno na dno čebelje, trotovske celice ali na dno matičnika.*

Določilo »informativno-normativni slovar« zadeva zajetost in obdelavo besed po sodobnih slovaropisnih merilih, ki se opirajo na načelo rabe besede, in na ugotovitev sorodnosti med njimi. To pomeni, da besede z enakim pomenom (sinonime, sopomenke) razvrstimo po prednosti rabe. Presojati je treba tudi pisne različice besed. V paru besed *žérka* – *žrka* je pač treba dati prednost prvi.

Poleg pomenskega opisa bo ob vsaki besedi ali besedni zvezi napisano, kateri besedni vrsti pripada, kako se pravilno naglašuje, sklanja oziroma sprega. Če bo potrebno, bo naveden tudi izgovor. Vse to so tiste značilnosti besede, ki ji v slovenskem besednem sestavu dajejo posebno mesto. Slovarske enote bodo enobesedne (*čeltnica*, *mática*, *trót*) in večbesedni izrazi (*čebéla delávka*, *čebélji krúbek*, *búda gníloba*).

Slovarsko gradivo bo obdelano z računalniškim programom SlovarRed 2.0, ki je prav za slovaropisne namene nastal v Sekciji za terminološke slovarje.

Terminologija, strokovno izrazoslovje, postaja čedalje pomembnejša jezikoslovna veda in terminološki slovarji v sodobnem svetu so strokovna nuja. Veliko strok, zlasti tehničnih in ekonomskih, svoje slovarje že ima. Čas je, da se jim ob bok postavijo tudi stroke z avtohtonim izrazjem. Čebelarjski terminološki slovar bo pripomogel k razpoznavnosti čebelarstva kot stroke, uveljaviti čebelarjskega strokovnega jezika in s tujimi ustrezniki omogočil prikaz naše stroke v svetu, hkrati pa utrdil zavest o izvornosti našega čebelarjskega izrazja.

Vzreja matic – Čebelarstvo Vozelj, Dragošek 18, 1275 Šmartno pri Litiji

01 899 11 49, fax 01 899 30 10 GSM 041 618 786, E-pošta : cebelarstvo.vozelj@vojla.net

Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorstvom KIS. Pošiljamo po pošti ali prevzem osebno.

Vzreja matic

Pojasnilo k navodilu za izpolnjevanje obrazca »PANJSKI LIST«

1. »Panjski list« in »Poročilo pregleda za vse čebelje družine v čebelnjaku« izpolnjuje čebelar v dveh izvodih (v kopiji). En izvod ostane pri čebelarju, eden pa v čebelarskem društvu. Gre za ocenjevanje lastnosti čebeljih družin, registriranih v okviru čebelarstva.

2. Panjski list čebelar izpolnjuje trikrat v obdobju od aprila do avgusta, kot je označeno pod točko 5 »Navodila za izpolnjevanje obrazca in izvajanje osnovne odbire«.

3. Poročilo pregleda za vse čebelje družine v čebelnjaku je treba na podlagi panjskega lista izpolniti po tretjem pregledu in ga oddati v svoje matično čebelarsko društvo konec meseca julija.

4. Če ima čebelar večje število panjev, kot je navedeno v poročilu, si priskrbi dodatne izvode ali pa fotokopira prazne obrazce.

5. V obrazcu »Panjski list« je treba pod »oznaka matice« označiti: »lastna« ali ime vzrejvalca matic. V vsakem primeru je treba označiti LETO IZVALITVE MATICE (npr. 01, 02, 03, 04, 05 ali barvo matice, npr. bela, rumena, rdeča, zelena, modra).

6. Merilo 1 – »OBARVANOST OBROČKOV ZADKA«: če dobi čebelja družina oceno 1 ali 2 jo je treba izločiti iz čebelarstva.

7. Merilo 2 – »MIRNOST«: ocenjuje čebelar subjektivno ali po posvetu z izkušenim čebelarjem (mentorjem).

8. Merilo »ROJIVOST« je mogoče izpolniti nedvoumno, pri tem pa sta pomembna tudi znanje in enotna tehnologija čebelarjenja znotraj čebelarstva.

9. Merilo »ŽIVALNOST ČEBELJIH DRUŽIN«: podlaga za izpolnjevanja tega merila je podana v navodilu – to je število zasedenih ulic.

Za povprečno čebelarstvo je mogoče rubriko izpolniti zelo preprosto: čebelar izračun poenostavi tako, da si naredi tabelo, v katero vpiše najmanjše in največje število zasedenih ulic;

izračuna povprečje, potem pa razmeji družine s pod- in nad-povprečnim številom zasedenih ulic na dva dela. Družine s podpovprečnim številom zasedenih ulic dobijo oceno 1 (spodnja četrtina) ali 2 (spodnja srednja četrtina); družine z nadpovprečnim številom pa oceno 3 (zgornja srednja četrtina) ali 4 (zgornja četrtina). Bolj zahtevni čebelarji pa lahko uporabijo tudi kompleksnejši in matematično pravilnejši izračun.

10. Po enaki metodi kot merilo »Živalnost« ocenjujemo tudi merilo »DONOS MEDU (ODSTOPANJE OD POVPREČJA)«.

Najpogosteje je to merilo mogoče izračunavati šele po koncu paše pred jesenskim krmiljenjem. Pri tem je treba upoštevati skupni seštevek vseh točenj na panj med pašnim obdobjem v sezoni, in to ne glede na število točenj.

Podpovprečen donos medu, izražen v kilogramih, so imele družine, razvrščene pod povprečjem vseh družin v čebelarstvu. Te družine ocenimo z 1 (spodnja četrtina) ali z 2 (spodnja srednja četrtina).

Nadpovprečen donos medu, izražen v kilogramih, so imele družine, razvrščene nad povprečjem vseh družin v čebelarstvu. Te družine ocenimo s 3 (zgornja srednja četrtina) ali s 4 (zgornja četrtina).

Pri prvem pregledu se ne točimo, po drugem in tretjem pregledu pa smo količine medu že seštelili in dobili povprečno oceno na panj za prvi, drugi in tretji pregled.

Živalnost in donos medu sta med seboj soodvisni merili, zato je v obrazcu »Panjski list« donos medu pomožno merilo, ki ga upoštevamo pri ocenjevanju družin v čebelarstvu.

Pri ocenjevanju čebeljih družin in pri izpolnjevanju obrazcev bodo čebelarjem pomagali ČEBELARSKI PREGLEDNIKI. Ti bodo delovali v okviru **Priznane rejske organizacije** na območju čebelarskih društev ali širše, v okviru regijskih čebelarskih zvez. Njihova naloga bo tudi preverjanje izvajanja osnovne odbire na terenu.

ČZS (PRO) in KIS (DPO)

Čebelarska zveza Zgornje Gorenjske je pripravila novinarsko konferenco o Izobraževalno-vzrejnem centru Zelenica

JANEZ MIHELICH

Vodstvo Čebelarske zveze Zgornje Gorenjske (ČZZG) je 25. aprila letos v Žirovnici pripravilo novinarsko konferenco, ki se je udeležilo kar lepo število novinarjev slovenskih medijev. Kot je znano, je najpomembnejši projekt ČZZG zgraditev novega Izobraževalno-vzrejnega centra Zelenica. Ker stara stavba ni

bila več primerna za uporabo ali za prenovu, so jo lani jeseni podrli in s sredstvi iz projekta Phare postavili nov, večji lesen objekt, v katerem bodo izvajali tudi nove naloge na področju izobraževanja čebelarjev.

Vzrok za pripravo novinarske konference pa je bil tokrat

nekoliko drugačen. V okviru projekta Zelenica je namreč ČZZG izdala knjižico Aleša Gregorca Vzreja čebeljih matic in zloženko v treh jezikih z informacijami o čebelarstvu.

Vse navzoče je najprej pozdravil predsednik ČZZG g. Boštjan Noč ter v nadaljevanju povedal nekaj zanimivih podatkov. Med drugim je dejal:

«Čebelarstva zveza Zgornje Gorenjske se je na nedavni razpis Phare **Slovenija/Avstrija 2002, Sklad za male projekte SI.2002/000-316**, prijavila s projektom zgraditve Izobraževalno-vzrejnega centra Zelenica in uspelo ji je pridobiti sredstva v višini 50.000 EUR (12 mio SIT). Za ta projekt moramo 20 odstotkov potrebnih sredstev, tj. 12.715 EUR + DDV, priskrbeti sami. Del tega denarja bo prispevala Občina Žirovnica in za to se ji iskreno zahvaljujemo.

Cilj programa Phare je predvsem praktično izobraževanje slovenskih in avstrijskih čebelarjev na območju Karavank o pravilni vzreji kranjske čebele. V okviru tega naj bi pridobili potrebna znanja in spretnosti za osnovno odbiro in vzrejo matic za lastne potrebe.

Poglaviti cilj projekta je predvsem praktično izobraževanje slovenskih in avstrijskih čebelarjev na območju Karavank o pravilni vzreji kranjske čebele. V okviru tega naj bi pridobili potrebna znanja in spretnosti za osnovno odbiro in vzrejo matic za lastne potrebe.

Za ta namen smo morali izdati tudi priročnik o vzreji matic in predstavitevno brošuro. Osrednji del projekta je seveda izobraževanje. To bo potekalo v okviru teoretičnih in praktičnih seminarjev na Plemenilni postaji Anton Janša na Zelenici. Organizirali bomo štiri 6-dnevne seminarje, tj. po dva vikenda, tako da bomo v prvem delu obravnavali teoretične teme, drugi del pa bo namenjen praktičnemu delu. Za slovenske čebelarje na območju Karavank bomo pripravili tri seminarje, enega pa za čebelarje z avstrijske Koroške. Vse bo vodil projektni in strokovni vodja projekta dr. Aleš Gregorc ob pomoči drugih slovenskih čebelarskih strokovnjakov, ki se že intenzivno pripravljajo na seminarje.

Po približno polovici časa, ki smo ga predvideli za uredništev projekta Izobraževalno-vzrejni center Zelenica, lahko rečem, da je za nami predvsem veliko administrativnega dela, ki ga zahteva evropska zakonodaja. Poleg tega smo izdali tako priročnik kot predstavitevno brošuro, to pa sta tudi razloga za današnje srečanje. Končujemo tudi opremljanje prostorov na Plemenilni postaji na Zelenici. Izbrali smo že 32 kandidatov, ki se bodo udeležili seminarjev, hkrati pa potekajo intenzivne priprave na sklepno slovesnost, ki bo 20. 8. 2005 na Plemenilni postaji. Tedaj bomo tudi uradno slovesno odprli prenovljeno Plemenilno postajo Anton Janša pod Zelenico in ob tej priložnosti na postajo povabili vse tečajnike, partnerje, čebelarje, predstavnike občin in medijev. Tečajnikom bomo podelili priznanja za uspešno opravljene tečaje, medijem in vsem pre-

ostalim pa bomo predstavili potek in namen seminarja. Omenim lahko, da smo posodobili tudi spletno stran www.cebelska-zveza-zgornje-gorenjske.si, na kateri si lahko ogledate najnovejše podatke o poteku projekta.

Izdali smo tudi predstavitevno brošuro o kranjski čebeli, namenjeno zlasti informiranju, tudi tujecev. V njej sta predstavljena tako Plemenilna postaja Anton Janša Zelenica kot Izobraževalno-vzrejni center Zelenica, pa tudi oba partnerja s svojima plemenilnima postajama. To sta ČD Kranjska čebela, Plemenilna postaja Kranjska čebela Završnica, ter plemenilna postaja avstrijskega partnerja v Belegstelle Johannsenruheju v Medvedjem dolu (Börmal). Brošura temelji na predstavitvi kranjske čebele in njenih lastnostih. Opisuje tudi način vzreje na teh treh plemenilnih postajah, hkrati pa predstavlja tudi pomen čebel za okolje ter opozarja na nujnost zaščite območja Karavank za ohranitev avtohtone kranjske čebele. Brošura je bila natisnjena v 10.000 izvodih v treh jezikih (slovenskem, angleškem in nemškem). Avtorica in urednica besedila brošure z naslovom Tam, kjer je doma kranjica je Verena Štekar - Vidic, direktorica Muzejev radovljiške občine, oblikovalca pa Andrejka Čufer in Leonard Rubins.

Dr. Aleš Gregorc je s svojimi sodelavci pripravil priročnik Vzreja matic. Gre za prvi priročnik o vzreji matic v Sloveniji, namenjen pa ni samo tečajnikom, ampak vsem čebelarjem. Priročnik je napisan v slovenskem in nemškem jeziku.

Projekt dobiva vedno večjo podporo tudi v širšem okolju. Tako nam je v veselje, da bosta izobraževanje in skrb za kranjsko čebelo potekala tudi v prihodnje.

V nadaljevanju so govorili še avtorja obeh brošur, predstavniki občine Žirovnica in predstavniki partnerskega čebelarskega društva iz avstrijske Koroške. Gostje iz Avstrije so predvsem pohvalili sodelovanje s čebelarji na slovenski strani Karavank.

SLOVESNO ODPRTJE IZOBRAŽEVALNO VZREJNEGA CENTRA ZELENICA

ČZZG pripravlja 20. avgusta 2005 slovesno odprtje stavbe Izobraževalno-vzrejnega centra na Zelenici. Na odprtje bodo povabili vse slovenske čebelarje. Program prireditve bomo objavili v prihodnji številki naše revije.

Uredništvo

V sredini je predsednik ČZZG g. Noč

Medovite rastline: Srebrna lipa

(Tilia tomentosa Moench)

MARTIN BAJC, univ. dipl. inž. gozdarstva

Še eno medovito drevo, ki izvira iz balkansko-panonskega prostora, je srebrna lipa. Drevo je zelo podobno navadni lipi in lipovcu, ki raste tudi pri nas, ima pa tudi svoje posebnosti. Najlaže jo prepoznamo po listih, ki so podobne oblike kot listi navadne lipe. Na spodnji strani pa ves čas ostanejo intenzivno srebromebele barve in od tod tudi njeno ime. Srebrna lipa doseže višino do 30 m in ni tako bujna kot naša navadna lipa. Razvije pravilno, širokostožčasto krošnjo, s poševno navzgor rastočimi vejami.

Cveti v začetku julija, nekoliko pozneje kot naši vrsti. Cvetovi so rumenobeli, izjemno dišeči, sestavljeni iz petih venčnih in petih časnih listov. Navadno je 5–10 cvetov združenih v socvetje, katerega pecelj ima rumen ovršni list, ki opravlja nalogo letalnega organa. Plodovi so drobni oreški, dolgi do 8 mm, po površini zelo puhasti in navadno petrobi.

Srebrna lipa je razširjena po vsem Balkanskem polotoku, na jugu do Grčije, na severu do Hrvaške, Madžarske, na vzhodu jo najdemo v Romuniji, v zahodnem delu Ukrajine, na jugovzhodu pa sega do Male Azije. Ne sestavlja svojih sestojev, ampak skupaj z drugimi vrstami raste v mešanih gozdovih hrasta, be-

lega gabra, kostanja, malega jesena in bukve. Pri nas ne raste naravno, je pa precej razširjena kot okrasno drevo po parkih in drevoredih. Če nismo dovolj pozorni, jo na prvi pogled kaj hitro zamenjamo z našima vrstama.

Potrebuje globoka, sveža tla na karbonatni podlagi, dobro raste tudi na precej peščenih tleh. Je toploljubna vrsta in dokaj dobro prenaša tudi vročino, sušo in onesnažen zrak, zato je primerna za saditev v mestih.

Med cvetenjem srebrna lipa privablja veliko število čebel in drugih žuželk, ki se hranijo z nektarjem. Potencialni donos medu na hektar površine je zelo visok, saj ga ocenjujejo kar na 1200 kg/leto. Po nekaterih podatkih so v suhih letih pod drevesi odkrili padle čebele, ki so bile »pijane« oziroma paralizirane, zato sumijo na metabolizem sladkorjev. Druga razlaga za ta pojav naj bi bila izčrpanost čebel na obilni in dokaj pozni nektarni paši, ki jo daje ta vrsta lipe. Tega pojava pri nas še niso opazili.

Če v prvi polovici julija v kakem parku še opazite zelo dišeče in cvetoče drevo, ki je podobno navadni lipi, pogledajte njegove liste. Če opazite, da so spodnje listne ploskve srebromebele barve, boste vedeli, da je pred vami srebrna lipa.

Mlada srebrna lipa (Foto: Matjaž Mastnak)

Listi srebrne lipe (Foto: Matjaž Mastnak)

Kratko poročilo o sestanku predstavnikov ČZS, VURS, VF-NVI in MKGP

Po zapisniku MKGP sestavil urednik JANEZ MIHELIČ

V prostorih Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v Ljubljani so se 14. aprila letos sesli predstavniki ČZS, VURS, VF-NVI in MKGP. Osrednji točki sestanka sta bili zaščita geografskega porekla za slovenski med in legalizacija uporabe organskih kislin za zatiranje varoe.

V uvodu je mag. Kos - Skubičeva pojasnila namen sestanka in problematiko, povezano z zaščito geografskega porekla za slovenski med. MKGP doslej ni izdalo odločbe o vlogi ČZS pri priznavanju geografskega porekla za slovenski med zgolj zato, ker se je na več sestankih, tudi na sestankih s tujimi strokovnjaki, izkazalo, da bo Evropska komisija vlogo najverjetneje zavrnila. V dopisu z dne 24. 11. 2004 so ČZS seznanili z vsemi dejstvi in preostalimi možnostmi, hkrati pa prosili za pisno potrdilo, da bo ČZS prevzela vse stroške za vlogo med njeno obravnavo na Komisiji (postopek traja 3–4 leta, certificiranje pa je zelo zahtevno in drago), če ta vloge ne bi odobrila. Ga. Graškova je povedala, da je nekaj regionalnih vlog (kočevski med, kraški med) že prispelo na Komisijo, vendar jih še niso obravnavali. Prosila je za pisni odgovor na dopis o plačilu stroškov, vendar je g. Tomec poudaril, da je prevzemanje stroškov za ČZS zelo problematično, predvsem zato, ker je vloga v Bruslju lahko tudi zavrnjena.

Mag. But je nato predlagal sklep o tem, da naj MKGP čim prej izda odločbo in vlogo ČZS pošlje v obravnavo na Evropsko

komisijo, hkrati pa se zaveže, da bo v Bruslju storilo vse, kar je mogoče in v njegovi pristojnosti, da bo vloga odobrena.

Sledila je razprava o legalizaciji uporabe organskih kislin za zatiranje varoe. O tem so razpravljali že na sestanku 7. aprila 2005 ter sprejeli sklep, da MKGP in VURS najdeta pravne podlage glede uporabe organskih kislin v čebelarstvu in predlagata način legalne uporabe teh sredstev v boju proti varoi. Ga. Jurcanova iz Sektorja za sonaravno kmetijstvo je povedala, da za uporabo organskih kislin v ekološkem čebelarstvu v Sloveniji velja evropska uredba o tem in da glede tega torej ni zadržkov, saj je uporaba dovoljena v vseh članicah Unije. Dr. Svetlin pa je na podlagi pogovora in dogovora na Uradu za kemikalije predlagal, naj ČZS v sodelovanju z Uradom in vsaj z enim proizvajalcem pripravi navodila za uporabo teh kislin. Navzoči člani ČZS so se s predlogom strinjali, udeleženci sestanka pa so sprejeli sklep, naj se za tehnične dogovore glede etiket z navodili med seboj dogovorijo in uskladijo Urad za kemikalije, ČZS, NVI, VURS ter Inštitut za fiziologijo, farmakologijo in toksikologijo (doc. dr. Silvestra Kobal).

Glede na to, da je ČZS želela od MKGP pridobiti pisno potrditev sklepa, je mag. But predlagal, naj na MKGP naslovi dopis o tej problematiki, pristojni oddelek pa bo nanj odgovoril v tednu dni. Na podlagi sklepov sestanka, ki je bil 7. 4. 2005, sta NVI in ČZS predložila MKGP svoja programa dela v letu 2005.

Varstvo porabnika ali nož v hrbet (slovenskim) čebelarjem

MILAN MEGLIČ

Z novim Pravilnikom o medu z dne 31. marca 2004 naj bi za slovenske čebelarje veljala enaka pravila glede medu in drugih predpisov, ki se nanašajo na med, zlasti predpisov o označevanju, kot veljajo za čebelarje v preostalih članicah Evropske unije.

Že v SČ, št. 1/2005, str. 14, smo pisali o problemu medu iz mane in o filtraciji medu.

Danes si podrobneje oglejmo, kako v praksi izvajajo obveznost označevanja porekla medu, tj. označevanja, iz katere države oz. katerih držav med izvira.

Pravilnik o medu (4. člen, 4. točka) določa:

Država oziroma države porekla ali izvora, kjer je bil med pridelan, morajo biti navedene na označbi.

(*) Če med izvira iz več kot ene države članice Evropske unije ali države, ki ni članica Evropske unije, se navedba iz prejšnjega odstavka nadomesti z eno izmed naslednjih oznak, in sicer:

- »mešanica medu iz držav članic EU«,
- »mešanica medu iz držav, ki niso članice EU«,
- »mešanica medu iz držav članic EU in držav, ki niso članice EU«.

Če med izvira iz držav članic EU in držav, ki niso članice EU, mora polnilec (tisti, ki daje blago v promet in zanj odgovarja) to na deklaraciji tudi ustrezno označiti.

Ker v Direktivi EU 2001/110 in s tem tudi v Pravilniku o medu niso določena nikakršna razmerja, koliko mora oziroma sme biti medu iz držav članic EU in koliko iz držav, ki niso članice EU, je to prepuščeno polnilcem (trgovcem). Praktično to pomeni, da je v tako označenem kozarcu za med lahko 99 % medu na primer iz Kitajske ali Argentine oziroma iz katere koli države na svetu, ki ni članica EU, in na primer samo 1 % medu iz države, ki je članica EU (na primer slovaškega ali slovenskega medu itd.).

To za evropske in s tem tudi za slovenske čebelarje pomeni, da imajo konkurenco, na primer iz Kitajske ali Argentine itd., tako rekoč pred domačim pragom. Prevoz velikih količin medu iz različnih delov sveta v EU je namreč dandanes manj pomemben strošek na enoto proizvoda. Poleg tega vemo, da države, ki so veliki proizvajalci in izvozniki medu, tudi zaradi drugih interesov (potreba po deviznih sredstvih) v Evropo izvažajo med tako rekoč za vsako ceno. Tako imajo polnilci (tisti, ki pripravljajo med za trg) proste roke glede tega, kakšne mešanice bodo pripravili za trg. Medu, ki ni iz držav članic EU, dodajo na primer 1 % medu iz ene izmed držav EU, ga označijo po pravilniku in s tem ravnajo po predpisih. Tak med je lahko tudi zelo poceni in zbija ceno tako evropskemu kot slovenskemu medu. Trgovci se potrudijo še z lepimi deklaracijami, tako da lahko tudi v slovenskih trgovinah (Tuš) najdemo med, ki je zelo poceni (758,00 SIT/ 900 g).

Porabnik bi bil upravičen vedeti, kakšno je razmerje med evropskim in neevropskim medom v kozarcu, saj je to pravz-

prav bistvo njegove varnosti. Vendar porabnik o tem ni informiran in kot tak je seveda lahek plen spretnih trgovcev.

Če gornjo možnost, ki v Bruslju gotovo ni bila sprejeta zato, da bi zavarovala evropske čebelarje, povežemo še z legalizacijo filtracije medu (odstranjevanje cvetnega prahu), potem lahko samo upamo, da te možnosti še dodatno ne izrabljajo v škodo porabnika in proizvajalca.

Naslednja novost za Slovenijo je prost pretok blaga med državami članicami EU. To v praksi pomeni, da se bo v trgovinah kmalu pojavil tudi med iz različnih držav članic povezave. Pri tem je lahko huda konkurenca našemu medu zlasti med iz vzhodnoevropskih držav, na primer iz Slovaške, ki ga je v nekaterih slovenskih trgovinah že mogoče dobiti po smešno nizki ceni.

Na slovenskem tržišču se uveljavljajo tudi nove trgovske diskontne verige, na primer Lidl, Aldi itd. Te verige so v nekaterih državah EU čebelarji obdolžili za razpad cen medu oziroma za dodatni pritisk na znižanje cen medu..

Kaj torej ostane slovenskim čebelarjem?

Predvsem velja dobro premisliti, kako se upreti novim pritiskom na znižanje cen medu. Problema namesto nas ne bo rešil nihče. Ena od možnosti za samozaščito je uporaba sistema kolektivne blagovne znamke »Slovenski med kontrolirane kakovosti«. Čebelar, ki svoje kozarce z medom dodatno opremi še z zaščitno prelepko, pridobi dodatne argumente za uspešnejše trženje oziroma pomembno orodje za uspešnejši boj s konkurenco, ki tega nima. Seveda mora poznati vse prednosti, ki jih ponuja naša kolektivna blagovna znamka, in jih znati tudi unovčiti. Te prednosti so predvsem 100-odstotna sledljivost tako rekoč do panja, višja kakovostna merila, kot jih predpisuje Pravilnik o medu, med ni pregret, ohranjeni so vsi encimi itd. Porabnik torej dobi na mizo tak med, kakršnega so proizvedle čebele v Sloveniji, itd.

Večja uporaba blagovne znamke »Slovenski med kontrolirane kakovosti« in stalna skrb za kakovost sta dve možnosti za uveljavitev dobrega imena slovenskega medu.

Vzrejamo matice čiste kranjske pasme!

JOŽEF HERBAJ

Nedelica 29 – 9224 TURNIŠČE

Naročila sprejemamo na telefonski številki:
02/572 14 70 in GSM: 041/214 980.

Matice pošljemo tudi po pošti.

Dovoljenje za uporabo organskih kislin za zatiranje varoe

VLADO AUGUŠTIN, predsednik komisije za zdravstveno varstvo čebel

Na podlagi prizadevanj ČZS in članov komisije za zdravstveno varstvo čebel smo čebelarji končno dočakali, da nam je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano tudi formalno podelilo dovoljenje za uporabo organskih kislin za zatiranje varoje v čebelarstvu.

Z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano smo na ČZS 13. 5. 2005 prejeli dovoljenje št. 321-07-20/2005/2 z dne 5. 5. 2005, ki pravi:

Dovoljenje za uporabo organskih kislin za ekološko zatiranje varoe v čebelarstvu

Dne 19. 4. 2005 smo prejeli vaš dopis, s katerim ste nas prosili za odobritev uporabe organskih kislin za sonaravno zatiranje varoe v čebelarstvu, in to na podlagi 40. člena Pravilnika o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil (Ur. l. RS, št. 31/01, 52/03).

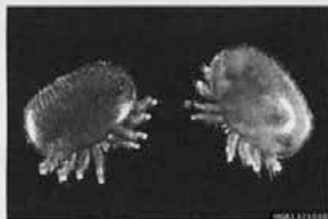
V skladu z navedenim pravilnikom ter Uredbo Sveta Evrope (EEC) št. 2092/91 z dne 24. 6. 1991 o ekološkem načinu pridelovanja in ustreznem označevanju kmetijskih pridelkov in živil (Ur. l. RS, št. 198, 22. 7. 1991, str. 1, z vsemi spremembami), Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano daje dovoljenje za uporabo navedenih organskih kislin za zatiranje varoje v čebelarstvu.

Glede na to, da 40. člen Pravilnika o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil (Ur. l. RS, št.

31/01, 52/03) pravi, da je za zatiranje varoje dovoljeno uporabljati:

- mravljinčno kislino,
- mlečno kislino,
- ocetno kislino,
- oksalno kislino,
- mentol,
- timol,
- evkaliptusovo olje,
- kafra,

lahko čebelarji ta sredstva zdaj legalno uporabljamo v boju proti varoi. Pridobitev dovoljenja je pomembna tudi zaradi dela čebelarke veterinarske stroke. Ta je s tem dobila tudi uradno dovoljenje in zeleno luč za nadaljevanje projekta, začetega že leta 2001. Kot je znano, je bil ta projekt podlaga za uvajanje zatiranja varoe z omenjenimi sredstvi.

Za mlade čebelarje

Mladi čebelarji so tekmovali

Franc Prezeli

Minilo je leto in mladi čebelarji so se spet zbrali na svojem tradicionalnem, tokrat osemindvajsetem srečanju in tekmovanju. Letos je bila njihova gostiteljica Osnovna šola v Puconcih.

Gostitelji pod vodstvom ravnatelja šole Ernesta Nemca in vodje tekmovanja Ignaca Čeha so se zelo potrudili, da jih ne bi presenetilo morebitno slabo vreme. K sreči je bilo tekmovalcem in organizatorjem letos naklonjeno tudi vreme. Prireditelj je v celoti uspela. Kulturni program je bil zelo raznolik. Domača folklorna skupina iz Poconcev je pokazala vrsto prekmurskih narodnih plesov, svetovni rekordar Jože Vörös v vožnji po enem kolesu je pokazal svoje spretnosti, za dobro razpoloženje pa sta skrbela povezovalca Milan Zrinski in odlični instrumentalni šolski ansambel.

V tekmovalnem delu je sodelovalo 121 ekip, ki so pokazale solidno znanje. Za razliko od prejšnjih let je bila udeležba nekoliko večja v višji starostni skupini, saj je tekmovalo več dijakov srednjih šol. To je vsekakor razveseljivo, saj so srednješolci že bolj oblikovane osebe, ki bodo v večji meri nadaljevale čebelarjenje tudi po čebelarskem izobraževanju na srednjih šolah. Manj razveseljivo pa je, da med mentorji ni bilo opaziti nobenega novega obraza. Zelo veseli bi bili novih imen, predvsem iz zahodnega dela naše domovine, saj se od tam – razen častnih izjem – tekmovanja skoraj ne udeležujejo.

Delovni sestanek mentorjev, ki je potekal med tekmovanjem krožkarjev, je bil letos zastavljen nekoliko drugače. V času, ki smo ga doslej porabili za medsebojno izmenjavo izkušenj in

koristnih predlogov za delo v prihodnosti, smo poslušali predavanje dr. Amguda Papotnika s prikazom za številne novega načina izobraževanja najmlajših. Čebelarji bi bili zelo veseli, če bi zaživel tudi v vrčih, saj bi se marsikateri otrok navdušil za delo v poznejšem čebelarskem krožku.

Za vse sta bila zelo zanimiv ogled plemenilne postaje Stanka Kapuna in njegove žene ... v neposredni bližini Moravskih toplic ter ogled evangeličanske cerkve v neposredni bližini Osnovne šole Puconci, kjer je bilo središče dogajanja. Na plemenilni postaji so obiskovalci obogatili svoje znanje o delu s čebelami tudi s postopkom vzreje plemenskih matic, v cerkvi pa so izvedeli veliko podatkov o nastanku protestantizma, ki je Slovence obogatil s prvimi knjigami v slovenskem jeziku.

Skrbni organizatorji so sklepno slovesnost pripravili v Kulturnem domu v Puconcih. Prireditvev je bila zanimiva že zaradi lepega kulturnega programa, ki so ga pripravili učenci in

učenke šole gostiteljice, še bolj pa zaradi navzočnosti številnih odličnih gostov, saj jih toliko kot letos ni bilo še nikdar, odkar potekajo tovrstna čebelarska tekmovanja. S svojimi nagovori so udeležence tekmovanja, njihove mentorje in druge pozdravili predsednik ČZS Lojze Peterle, minister za šolstvo in šport Milan Zver, župan Občine Puconci Ludvik Novak in ravnatelj OŠ Puconci Ernest Nemeč. Poleg omenjenih so se prireditvev udeležili še trije poslanci državnega zbora.

Večina navzočih je tako med pregovorno gostoljubnimi Prekmurci, kar so potrdili tudi tokrat, preživel nepozaben dan. Petčlanska komisija mentorjev je naslednji dan ocenila tekmovalne naloge, svoje delo pa je po celem dnevu uspešno končala šele pozno popoldne. **Poimenske rezultate tekmovanja si lahko ogledate tudi na spletni strani Čebelarske zveze Slovenije.**

XXVIII. državno srečanje in tekmovanje mladih slovenskih čebelarjev v OŠ Puconci, 7. 5. 2005

Št. dosež. točk	Nižja skupina		Priimek in ime tekmovalca—ke		Mentor
	Šifra	Šola, društvo, krožek	Tekmovalec št. 1	Tekmovalec št. 2	
Slošno priznanje					
50	140	OŠ Oplotnica	Levšek Mateja		Kamenik Marija
58	114	OŠ Pohorski odred	Martini Miha	Degiampietro Rok	Ferk Majda
59	119	OŠ Franja Goloba Prevalje	Pori Aljaž	Paradiž Nejc	Sušnik Marjeta
62	104	OŠ Podzemelj	Brinc Marko	Arnež Marko	Gačnik Janez
63	129	OŠ Mokronog	Gregorčič Simon	Meglič Tilen	Pungartnik Janez
65	120	OŠ Črna na Koroškem	Štifter Aleš	Švab Rok	Sušnik Marjeta
65	107	OŠ Davorina Jenka	Grilc Tilen	Vojšk Matjaž	Strupi Franci
66	135	OŠ Danile Kumar	Sojer Rok	Eržen Urban	Sojer Boštjan
Bronasto priznanje					
69	148	ČD Senovo Brestanica	Klakočer Dejan	Božičnik Rožle	Zalokar Mirela
69	116	OŠ Mokronog	Strupen Klemen	Kos Jan	Pungartnik Janez
70	143	OŠ Oplotnica	Šmid David	Vivod Blaž	Kamenik Marija
71	102	OŠ Sveta Ana	Mukenaver Amadej	Recek Sandi	Lovrenčič Ivanka
71	149	OŠ Oplotnica	Kolar Vanja	Hren Nina	Kamenik Marija
71	132	OŠ Puconci	Šoštarec David	Kološa Sotjan	Car Karel
72	117	OŠ Rudolfa Maistra Šentilj	Potrč Doroteja	Stamenkovič Ulla	Pfifer Lidija
74	103	OŠ Metlika	Veselič Miha	Pezdirc Aleš	Gačnik Janez
75	127	OŠ Kapela	Tkalčič Dominika	Fekonja Nastja	Andrejč Marija
75	130	OŠ Sladki Vrh	Podhostnik Tadej	Zelenik Tadej	Lorenčič Darko
76	144	ČD Leskovec	Olovec Janez	Petan Neža	Zalokar Danica
76	150	OŠ Pohorskega bataljona Oplotnica	Kamenik Boštjan	Belina Sašo	Kamenik Marija
77	115	OŠ Pivka	Dekleva Luka	Smrdelj Benjamin	Požar Ivan
Srebrno priznanje					
78	146	OŠ Jurja Dalmatina Krško	Kerin Davor	Medvešek Jure	Pacek Suzana
78	123	OŠ Gornja Radgona	Valentin Gregor		Vereš Dragica
78	131	OŠ Gorišnica	Dobaja Katarina	Tomažič Vanesa	Roškar Zdravko
78	137	ČD Peter Močnik - Studenci Pekre	Lorber Maja	Lubej Vesna	Čenanovič Ismet
79	105	OŠ Cirkovce	Drevenšek Špela	Munda Barbara	Vugrinec Ludvik

Št. dosež. točk	Nižja skupina		Priimek in ime tekmovalca–ke		Mentor
	Šifra	Šola, društvo, krožek	Tekmovalec št. 1	Tekmovalec št. 2	
79	145	OŠ Koprivnica	Klavžar Klemen	Klavžar Matej	Zalokar Mirela
80	151	OŠ Sveti Jurij Rogašovci	Felkar Dominik	Vouri Jonatan	Madjar Jakob
80	133	ČD Gorišnica	Ranfl Igor	Belšak Žan	Ranfl Roškar Jožica
82	138	OŠ Janka Padežnika Maribor	Klemen Elena,	Mencinger Nastja	Smojver Stanka
83	118	OŠ Gustav Šilih Velenje	Lindič Tomaž	Meh Blaž	Pustinek Suzana
83	128	OŠ Prosenjakovci	Novak Simon	Nemet Goran	Kovač Suzana
83	134	OŠ Maksa Pleteršnika Pišce	Volč Simon	Volč Sandra	Dušič Martin
83	141	OŠ Dušana Flisa Hoče	Kozel Anja	Janžekovič Anja	Pehant Ivan
85	108	OŠ dr. Pavla Lunačka, Šentrupert	Hočevar Barbara	Brar Sonja	Gole Jožica
85	109	OŠ dr. Pavla Lunačka, Šentrupert	Jerič Loreta	Jerič Petra	Gole Jožica
86	124	OŠ Gornja Radgona	Domanjko Blaž	Flesinger Črtomir	Matavž Jože

Zlato priznanje

87	147	OŠ Leskovec pri Krškem	Čermelč Filip	Škrbič Aristel	Zalokar Danijela
87	136	OŠ Jurija Dalmatina Krško	Lepak Irna	Zupančič Katja	Pacek Suzana
87	122	OŠ Miklavž na Dravskem polju	Petek Blaž	Nezman Patricia	Šnajder Vinko
89	106	OŠ Boštanj	Bregar Simon	Kurnik Matic	Laura Ivan
89	125	OŠ Malečnik	Časar Miha	Matic, Jan Gradišnik	Zemljčič Janez
90	142	OŠ Dušana Flisa Hoče	Vrecl Janko	Roškar Samo	Pehant Ivan
91	121	OŠ dr. Franja Žgeča Domava	Černež Anja	Kondrič Tamara	Golob Slavica
91	101	OŠ Pesnica	Rajšek Nena	Lešnik Luka	Malaker Marija

Skupaj 45 tekmovalnih ekip

Od tega:	
splošna priznanja	8
bronasta priznanja	13
srebrna priznanja	16
zlata priznanja	8

Št. dosež. točk	Srednja skupina		Priimek in ime tekmovalca–ke		Mentor
	Šifra	Šola, društvo, krožek	Tekmovalec št. 1	Tekmovalec št. 2	
Slošno priznanje					
62	246	OŠ Prežihovega Voranca	Aleksovski Kristijan	Štehar Rok	Sušnik Marjeta
68	244	ČD Peter Močnik	Žilič Sanela		Čenanovič Ismet
69	253	OŠ Prežihovega Voranca	Sveteč Tilen	Muhič Almir	Sušnik Marjeta
69	201	OŠ Davorina Jenka Cerklje	Vojsk Miha	Jagodic Jaka	Strupi Franci
70	252	OŠ Puconci	Podlessek Martin	Franko Petra	Čar Karel
72	242	OŠ Dragatuš	Žalec Ivan	Mušič Betka	Kočjan Anita
72	257	OŠ Franja Goloba Prevalje	Petek Nadja	Senica Ana	Sušnik Marjeta

Bronasto priznanje

74	216	OŠ Fokovci	Letina Doris	Novak Marko	Kozic Koloman
74	211	Vrtnarska šola Celje	Mazej Jernej	Tratovšek Gašper	Nikoloski Trajče
74	212	OŠ Pohorskega odreda			
		Slov. Bistrica-podr. Zg. Ložnica	Sovič Anita	Lečnik Katja	Ferk Majda
74	250	ČD Velka-Sladki Vrh	Maher Barbara	Petek Polona	Lorenčič Darko, Nekrep Jože

Št. dosež. točk	Srednja skupina		Priimek in ime tekmovalca—ke		Mentor
	Šifra	Šola, društvo, krožek	Tekmovalec št. 1	Tekmovalec št. 2	
76	235	OŠ Antona Ingoliča Sp. Polskava	Polona Pavlin	Falež Zala	Jedlovčnik Norbert
76	223	OŠ Mežica	Želodec Borut	Potočnik Uroš	Praper Pavel
77	245	OŠ Kobilje	Bukovec Jožefa	Bukovec Saša	Bukovec Jožef
78	247	OŠ Janka Padeznika	Šaberl Miha	Kebrič Matic	Smojver Stanka
79	241	OŠ Leskovec pri Krškem	Zalokar Katarina	Zalokar Tinkara	Zalokar Daniela
79	254	OŠ Mokronog	Grabnar Jure	Tramte Luka	Pungartnik Janez
79	224	OŠ Rudolfa Maistra Šentilj	Zelenko Urška	Garmut Blažka	Pfifer Lidija
79	210	OŠ Janka Glazerja Ruše	Capl Katja	Fridrih Matic	Kotnik Miran
79	207	OŠ Podzemelj	Zajc David	Jurejevič Toni	Gačnik Janez
79	225	OŠ Selnica ob Dravi	Dojnik Sašo		Lavrič Blaž
80	217	OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica	Lipošek Katja	Čupkovič Vesna	Ferk Majda
81	209	ČD Ruše	Prednik Sašo	Žunko Vid	Kotnik Miran
81	208	ČD Cerklje	Kepic David	Štular Matevž	Strupi Franci
81	231	ČD Krško	Planinc Veronika	Krejan Karmen	Pacek Suzana
81	218	OŠ Malečnik	Neuvirt Tadej		Harb Ignac
81	240	Dvojezična OŠ Prosenjakovci	Kalman Goran	Gal Sandra	Kovač Suzana
81	251	OŠ Sladki Vrh	Šlebinger Boris	Ferk Sandra	Lorenčič Darko, Nekrep Jože
Srebrno priznanje					
82	206	OŠ Metlika	Prus Matjaž	Tomc Borut	Gačnik Janez
82	202	OŠ Davorina Jenka Cerklje	Kepic Katja	Pfeifer Klemen	Strupi Franci
82	256	OŠ Pivka	Orel Martin	Prodanovič Sretko	Požar Ivan
83	243	OŠ Sveti Jurij	Buček Peter	Gjurec Uroš	Madjar Jakob
83	213	OŠ Cirkovce	Širovnik Alen	Mihelak Matej	Vogrinc Ludvik
84	232	OŠ Marjana Nemca Radeče	Krajnc Klemen	Kmatič Andraž	Marolt Franci
85	230	OŠ Jurija Dalmatina Krško	Kuselj Matic	Grajžlj Grega	Pacek Suzana
85	222	ČD Peter Danjko	Polajžer Tjaž	Kokol Tadej	Matavž Jože
85	234	OŠ Selnica ob Dravi	Hartman Jernej	Bosnar Metod	Lavrič Blaž
86	220	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava	Čemezel Iva	Zver Jernej	Golob Slavica
85	221	OŠ Mežica	Mandl Blaž	Potočnik Ana	Praper Pavel
86	227	OŠ Gustava Šiliha Velenje	Sobočan Blaž	Koren Blaž	Pustinek Suzana
87	203	ČD Trebnje	Breznikar Sara	Gričar Simona	ČD Trebnje
87	248	OŠ Gorišnica	Golob Neva	Kociper Tanja	Roškar Zdravko
87	219	OŠ Malečnik	Časar Žiga	Cokoja Marko	Zemljič Janez
87	249	ČD Gorišnica	Žnidarič Luka	Ranfl Simon	Jožica Ranfl Roškar
87	226	OŠ Gornja Radgona	Cer Jasmina	Valpatic Niko	Matavž Jože
Zlato priznanje					
88	233	OŠ Leskovec pri Krškem	Račič Katarina	Kerin Klara	Zalokar Daniela
88	255	OŠ Maksa Pleteršnika Pišce	Omerzel Mojca	Teodorovič Danijel	Duščič Martin
89	236	OŠ Koprivnica	Moškon Eva	Jankovič Maja	Zalokar Mirela
90	205	OŠ Boštanj	Sečen Jaka	Švab Nino	Laura Ivan
90	204	OŠ dr. Pavla Lunačka, Šentrupert	Brcar Tjaša	Jerič Monika	Gole Jožica
93	228	ČD Dornava	Zver Katarina	Gričnik Laura	Golob Slavica

Skupaj 51 tekmovalnih ekip

Od tega:

splošna priznanja	7
bronasta priznanja	21
srebna priznanja	17
zlata priznanja	6

Št. dosež. točk	Višja skupina		Priimek in ime tekmovalca—ke		Mentor
	Šifra	Šola, društvo, krožek	Tekmovalec št. 1	Tekmovalec št. 2	
Slošno priznanje					
65	328	Vrtnarska šola Celje	Fabinc Sonja	Štendlar Tjaša	Nikoloski Trajče
66	323	Vrtnarska šola Celje	Goručan Tomaž	Mlakar Gregor	Nikoloski Trajče
69	305	Dvojezična OŠ Prosenjakovci	Hahn Matej	Pocak Tomas	Kovač Suzana
69	307	OŠ Dragatuš	Matkovič Mitja	Žalec Martin	Kocjan Anita
Bronasto priznanje					
75	330	OŠ Podzemelj	Brodarič Jože	Grahek Aleš	Gacnik Janez
77	312	OŠ Mežica	Praper Katarina	Marmarac Saldina	Praper Pavel
79	313	OŠ Miklavž na Dravskem polju	Novak Matej	Vezjak Denis	Šnajder Vinko
82	327	Vrtnarska šola Celje	Rihtar Vijoleta	Furlan Mojca	Nikoloski Trajče
85	325	Vrtnarska šola Celje	Žafran Andreja	Štor Kamen	Nikoloski Trajče
85	326	Vrtnarska šola Celje	Pignar Aleksander	Čurč Domen	Nikoloski Trajče
87	331	Kmetijska šola Grm Novo mesto	Janžekovič Matej	Gramc Urška	Gradišar Lucija
87	332	Kmetijska šola Grm Novo mesto	Žnideršič Nina	Jenič Ana	Gradišar Lucija
89	304	ČD Slovenska Bistrica	Fekonja Dejan	Robar Gregor	Jedlovčnik Norbert
89	321	OŠ Jurija Dalmatina Krško	Šoba Miran	Šober Blaž	Pocak Suzana
Srebarno priznanje					
91	306	ČD Gorišnica	Valenko Tadej	Kociper Danijel	Roškar Zdravko
91	303	OŠ Antona Ingoliča	Jug Rene	Tomanič Katja	Jedlovčnik Norbert
91	317	Lesarska šola Maribor	Verdinek Tomaž	Zafošnik Primož	Hus Aleš
94	311	OŠ Rudolfa Maistra Šentilj	Brus Amanda	Jančar Maja	Pfifer Lidija
95	316	ČD Prosenjakovci	Kozic Simon	Letina Patrik	Kozic Koloman
95	315	Srednja kmetijska šola Maribor	Verdinek Erika	Potočnik Boris	Podjavoršek Andrej
95	314	OŠ Gornja Radgona	Rožič Gregor	Zih Matevž	Matavž Jože
97	302	OŠ Sladki Vrh	Šnajder Matej	Martinšek Mihaela	Lorenčič Darko
Zlato priznanje					
106	324	OŠ Boštanj	Gračner Gregor	Skrinjar Jan	Laura Ivan
107	301	ČD Dobova - Kapele	Cizl Tanja	Umek Maja	Žmavc Jože
116	322	Gimnazija Celje-center	Steničnik Jernej	Aupič Marko	Nikoloski Trajče

Skupaj 25 tekmovalnih ekip

Od tega:

splošna priznanja	4
bronasta priznanja	10
srebna priznanja	8
zlata priznanja	3

Iz društvenega življenja

Kratko poročilo o šesti seji upravnega odbora ČZS

Seja je bila v petek, 18. marca 2005, v ČCS na Lukovici

(Nadaljevanje iz številke 5/05)

Po obsežni razpravi UO ni potrdil predloga delovnega načrta ČZS.

Sklep št. 75: Upravni odbor ne sprejme predloga delovnega in finančnega načrta Čebelarске zveze Slovenije za leto 2005. Tajništvo mora do 31. 3. 2005 pripraviti nov delovni in finančni načrt ČZS; tega mora potrditi kolegij predsednika in obravnavati OZ ČZS.

Nato je upravni odbor razpravljal o pravilniku o odlikovanjih, priznanjih in nagradah in zaradi zapletov sprejel sklep:

Sklep št. 76: Upravni odbor z dnevnega reda umika obravnavo vsebine 4. točke dnevnega reda.

Nato so sprejeli predlog komisije za odlikovanja, potrdili prejemnike odličij ČZS za leto 2005 in sprejeli sklep:

Sklep št. 77: Upravni odbor predlaganim kandidatom podeljuje odličja Antona Janše. Poleg tega odličja na predlog kolegija podeljuje tudi g. Slavku Avseniku (I. stopnja), dr. Stanku Kapunu, g. Francu Pižmohtu (I. stopnja) ter ČD Koper ob delovanja (III. stopnja). Upravni odbor soglašja, da bodo odlikovanci prejeli odličja v okviru slovenskega čebelarškega praznika.

Nato so razpravljali o poročilu o izvajanju nalog iz uredbe o programu ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v obdobju 2005–2007 za leto 2005. Poročilo o izvajanju nalog iz uredbe o programu ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v obdobju 2005–2007 je za leto 2005 podal vodja delovne skupine dr. Borut Rončević.

Sklep št. 78: Upravni odbor sprejme poročilo o izvajanju nalog iz uredbe o programu ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v obdobju 2005–2007 za leto 2005.

Sledila sta obravnava in sprejetje obračuna dela članov organov in komisij ČZS za leto 2004. Obračun stroškov sejnin in potnih stroškov za seje, ki potekajo zunaj navedenega načrta, je opravljen dvakrat na leto, plačilo

pa je izvedeno glede na finančne možnosti ČZS in po posebnem sklepu UO ČZS.

Sklep št. 79: Upravni odbor v skladu z določili 227. sklepa sprejema obračun kilometrin in sejnin za leto 2004 in potrjuje, da se v breme stroškov za leto 2005 izplača za leto 2004 2.756.774,00 SIT (štiri redne seje) + 2.304.709,00 SIT bruto. Stroške sejnin in kilometrin v obdobju od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2003 naj tajništvo realno ovrednoti in jih obravnava v skladu s Pravilnikom o sponzoriranju ČCS.

Obravnavo »Čebelarškega kodeksa« je upravni odbor preložil na prihodnjo sejo.

Sklep št. 82: Upravni odbor umika iz obravnave vsebinsko 10. točko dnevnega reda.

Nato so razpravljali in sprejeli dnevni red 54. rednega občnega zbora ČZS, ki bo v soboto, 16. aprila 2005, ob 10. uri, v prostorih Čebelarškega centra Slovenije, Brdo pri Lukovici 8.

Sklep št. 83: UO ČZS sprejme predlagani termin in dnevni red 54. rednega občnega zbora ČZS.

Pod točko Razno je UO potrdil novega člana uredniškega odbora Slovenskega čebelarja.

Sklep št. 84: Upravni odbor namesto dozdejšnjega člana uredniškega odbora g. Marjana Debelaka imenuje v uredniški odbor g. Martina Bajca.

Zaradi izvajanja določil 4. in 5. alineje 6. člena Pravilnika o katastrofu čebelje paše, čebelarškem pašnem redu, prometu s čebelami in programu napovedi medenja (Ur. l. RS, št. 94/2003) je UO ČZS ugotovil povprečno ceno medu v prodaji na drobno v minulem letu.

Sklep št. 85: Upravni odbor je zaradi izvajanja določil Pravilnika potrdil povprečno ceno medu v prodaji na drobno v letu 2004; ta je 1.054,85 SIT.

S tem je bila šesta seja UO končana.

Po zapisniku, ki ga je pripravil Anton Tomec, je tega za objavo pripravil urednik Janez Mihelič.

Lepo urejena okolica

Delovna akcija za ureditev »medovite« učne poti pri Čebelarškem centru Slovenije

TRAJČE NIKOLOSKI

Na vabilo gospoda Albina Zajca, predsednika Čebelarškega društva Lukovica, se je v soboto, 2. aprila letos, zbrala kar številna skupina pridnih čebelarjev iz lukoviškega in domžalskega čebelarškega društva na delovni akciji urejanja »medovite« učne poti pri Čebelarškem centru Slovenije. Po zgledu naših čebel, ki so prav zdaj zelo delavne, smo se tudi čebelarji zbrali zato, da na tako imenovani »medoviti« učni poti posadimo in posejemo nove medovite rastline.

Pot je speljana okoli Čebelarškega centra na Lukovici. Pred kratkim smo si priskrbeli še nekaj medovitih rastlin, ki smo jih predvideli v našem načrtu, a jih do tedaj nismo imeli. Prispevali so jih naši donatorji. Tako sta trajnice prispevala Vrtnarija Golob - Klančič in Hmeljarski inštitut Žalec. Posadili smo jih na zanje

določeni levi gredi pred Centrom, in to pod strokovnim vodstvom prof. Trajčeta Nikoloskega z Vrtnarske šole Celje, ki vzdržuje učno pot, na kateri so poleg medovitih tudi zdravilne rastline.

Vsi pridni prostovoljci so poprijeli za lopate, grablje in drugo orodje ter z velikim veseljem in elanom posadili vse trajnice. Po končani akciji je bilo veselje pogledati okolico, ki je zdaj skoraj v celoti urejena.

Pika na i tega dopoldneva je bil izjemno okusen golaž, ki ga je za nas pripravil gostilničar g. Bevc. Zadovoljstvo na obrzih udeležencev akcije je bilo zelo očitno, saj smo se po pridnosti lahko merili z našimi ljubljenkami. Razšli smo se s prijetnimi občutki, da smo znova naredili nekaj koristnega. Naj med!

Iz tuje literature

Čistilno vedenje medonosne čebele

Povzeto po članku Waite, R.; Brown, M.; Thompson, H., *Hygienic behaviour in honey bees in the UK: a preliminary study*, *Bee World* 84(1) 19 26 (2003)

Prevedla: **ANDREJA KANDOLF**, univ. dipl. biol.

Čebelje ličinke so dovzetne za številne bolezni, ki jih povzročajo različni patogeni organizmi. Ena izmed najhujših bolezni je huda gniloba čebelje zalege, ki jo povzroča bakterija *Paenibacillus larvae* subs. *larvae*. Večino bakterijskih

bolezni zdravimo z antibiotiki, vendar to ni najboljša rešitev, saj postanejo bakterije nanje sčasoma odporne, zato je treba za preprečevanje in zdravljenje bolezni najti alternativne poti.

Čistilno vedenje je genetsko določeno vedenje in vključuje

Vzreja matic **DARKO GRM**

Hude Ravne 1 – Dole pri Litiji

Tel.: (01) 897 21 45 – GSM: 041 900 606

- Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.
- Ponujamo vam tudi matičnike črne barve za pridobivanje matičnega mlečka ali za vzrejo matic.

prepoznavanje bolnih ličink ter odkrivanje in uničevanje celic satja, ki vsebujejo bolne ličinke in ličinke, ki jih je napadel zajedavec. To vedenje poveča odpornost družin proti boleznim, predvsem proti hudi gnilobi in poapneli zalegi. Drugo bolezen povzročajo plesen ali glivica *Ascosphaera apis*, za zdravljenje poapnele zalege pa ne obstaja nobeno kemično sredstvo, zato so potrebne druge metode nadziranja bolezni, predvsem izrazito čistilno vedenje čebel.

Ugotovili so, da so družine s prirojenim močnejšim čistilnim vedenjem odpornije proti hudi gnilobi in drugim boleznim. Izražanje čistilnega vedenja je odvisno od genov, okolja, moči družine in števila čistilnih čebel.

Britanski znanstveniki so izvedli poskus, med katerim so ugotavljali izraženost čistilnega vedenja pri čebelah. Iz dveh močnih in zdravih družin so vzeli sate s pokrito in odkrito zalego ter jih v kartonskih skatlah za en dan postavili na približno -20 °C. Nato so jih odmrznili, ogreli na sobno temperaturo in vrnili v družino. Po 48 urah so sate pregledali in prešteli število iz panja odstranjenih ličink ali bub, ki so bile vsaj odkrite. Čistilno vedenje imajo dobro razvito družine, ki v 48 urah odstranijo več kot 95 % odmrle oz. zamrznjene zalege.

Iz pokritih celic so družine zelo različno odstranjevale mrtvo zalego. Samo 16 % družin je iz pokritih celic odstranilo več kot 95 % mrtvih ličink. Večina družin je v 48 urah odstranila vsaj nekaj ličink. Samo ena družina pa je odstranila vse nepokrite ličinke, vendar nobene pokrite. 87 % družin je odstranilo več kot 95 % poškodovane odkrite zalege. To lahko pomeni, da imajo družine težave pri odkrivanju mrtvih ličink v pokriti zalegi. V nekaterih družinah so pokrito zalego

samo odkrile, ličink pa niso odstranile. Samo odstranjevanje pokrovčkov lahko povzroči širjenje povzročiteljev bolezni, saj je okužena ličinka lahko žarišče za razširjanje spor po družini. Če celice ostanejo pokrite, se spore ne morejo razširiti po panju, vendar to ni trajna rešitev, saj mora biti mrtva ličinka kolikor mogoče hitro odstranjena iz panja.

Večina družin odstrani mrtve ličinke iz panja. Čas, v katerem to storijo, pa določa, ali ima družina razvito čistilno vedenje ali ne. Odstranjevanje okuženih ličink zmanjša širjenje bolezni v družini, saj tako čebele odstranijo spore prej, preden te povzročijo bolezen.

Primerjali so tudi čistilno vedenje na obeh straneh sata. Predvidevali so, da bo čistilno vedenje na obeh straneh enako izraženo, vendar so rezultati pokazali veliko variabilnost. Na enem satu je bila mrtva zalega na eni strani odstranjena v celoti, na drugi pa komaj 20-odstotno. Razliko v odstranjevanju mrtvih ličink na obeh straneh satja bi lahko povezali s tem, da je bila ena stran satja med zamrzovanjem bolj poškodovana kot druga ali pa je bila zalega na eni strani starejša kot na drugi. Nekatere družine pa so pokazale enako vedenje na obeh straneh.

Čeprav čebelje družine čez leto opravljajo različne naloge, ni opaziti nikakršne povezave med sezono in izraženostjo čistilnega vedenja. Razlike v obsegu čistilnega vedenja se kažejo celo v okviru enega dneva. Če bi hoteli preučiti, ali je čistilno vedenje odvisno od sezone, bi morali v različnih letnih časih narediti več poskusov. Čistilno vedenje je odvisno od starosti čebele in pašnih razmer.

V ZDA in Veliki Britaniji je 10 % družin, ki imajo izraženo čistilno vedenje. Čebelarji so seveda zainteresirani za selekcijo čebel na čistilno vedenje, saj so take družine bolj zdrave.

Vzreja čebeljih matic v letu 2005

ALES GREGORC, Kmetijski inštitut Slovenije

V okviru Rejskega programa za kranjsko čebelo deluje delovna skupina za pregled vzrejališč in plemenšč čebeljih matic. Aprila in maja 2005 je skupina v vzrejališčih ocenjevala plemenski material. Zanje sicer na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano poteka postopek odobritve za petletno obdobje delovanja, vendar bodo izpolnjevanje pogojev preverjali za vsako leto posebej. Skupina ocenjuje razmere za vzrejo, kakovost plemenskega materiala in druge higiensko-preventivne pogoje, potrebne za nemoteno vzrejno delo. Letos so delovno skupino sestavljali trije člani: predstavnik PRO-ČZS mag. Franc Javornik (predsednik), predstavnik DPO-KIS dr. Aleš Gregorc (član) ter član in podpredsednik delovne skupine, ki ga soglasno imenujeta obe organizaciji, Janez Gregori, prof. biologije. Pri delu skupine sodeluje tudi predstavnik VF-NVI, ki poroča o zdravstvenem stanju v vzrejališču in okolici.

Ob letošnjem ocenjevanju smo ugotavljali precejšnjo zavzetost in sodelovanje čebelarjev pri odbiru matičarjev. Za potrebe

plemenitve vzrejevalci veliko pozornost namenjajo tudi odbiri trojarjev, to pa je zelo pomembno za kakovostno vzrejo. Velikega pomena sta tudi usposobljenost in tehnična opremljenost vzrejališč, saj poleg odbranega vzrejnega materiala, natančnosti in pravilnosti postopkov odločilno vplivata na kakovost vzrejenih matic. To pa ocenjuje tudi vsak kupec matic. Eden od ciljev vzreje je gotovo tudi to, da se kupci matic vedno nova vračajo v določeno vzrejališče po kakovostne matice. Naloga Priznane rejske organizacije (ČZS) skupaj z Drugo priznano organizacijo (KIS) je zagotavljanje možnosti za visoko kakovost vzrejnega dela, ki ima na trgu tudi ustrezno ceno.

V seznamu so navedena vzrejališča čebeljih matic, ki so dobila pozitivno oceno delovne skupine. Glede na to, da Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano še ni izdalo odločb o petletni odobritvi vzrejališč, se utegnejo pojaviti še manjše spremembe, ki jih bomo objavili v Slovenskem čebelarju.

Avgust Bučar	Bratov Učakar 100	1000 Ljubljana
Ladislav Vozelj	Dragovšek 18	1275 Šmartno pri Litiji
Ivan Dremelj	Dragovšek 13	1275 Šmartno pri Litiji
Janez Dremelj	Dragovšek 13	1275 Šmartno pri Litiji
Darko Grm	Hude Ravne 1	1273 Dole pri Litiji
Henrik Zaletelj	Fužina 59	1303 Zagradec
Jože Sever	Semič 7c	8333 Semič
Janez Kropivšek	Jeronim 32	3305 Vransko
Viktor Gaber	Novačanova 3	3202 Ljubecna
Julij Pokorni	Gačnik 3	2211 Pesnica
Janko Pislak	Apače 303	2325 Kidričevo
Marko Debevec	Čuža 7	1360 Vrhnika
Vzrejališče Bukovšek		
Vodja: Miha Bukovšek	Golo Brdo 19	1215 Medvode
Vodja: Janko Bukovšek	Golo Brdo 19	1215 Medvode
Gregor Mlakar	Cankarjeva c. 18	1240 Kamnik
Franc Šolar	Podnart 12	4244 Podnart
Janez Luznar	Begunje na Gorenjskem 170	4275 Begunje na Gorenjskem
Izobraževalno-vzrejni center Zelenica		
Vodja: Ciril Jalen	ČZZG Žirovnica 16	4274 Žirovnica
Sodelavec: Brane Kozinc	Rodine 18	4274 Žirovnica
Plemenilna postaja Kranjska čebela		
Završnica	ČD Kranjska čebela	
Vodja: Darko Magdič	Rožna dolina 40	4248 Lesce
Sodelavec: Brane Kozinc	Hraše 1a	4248 Lesce
Sodelavec: Boštjan Noč	Selo 42	4274 Žirovnica
Sodelavec: Anton Noč	Selo 42	4274 Žirovnica
Jože Jakšič	Kapca, Glavna ulica 21	9220 Lendava
Bojan Donko	Dolga vas, Glavna ulica 94	9220 Lendava
Jožica in Jožef Tratnjek	Žizki 93	9232 Črenšovci
Milena Kavaš	Ribiška 8	9233 Odranci
Jože Herbaj	Nedeljica 29	9224 Turnišče
Čebelarstvo Kapun	Mirna 14	9000 Murska Sobota
Zoltan Kelemen	Križevci 7	9206 Križevci v Prekmurju
Danilo Bedek	Moščanci 21	9202 Mačkovci
Ervin Ficko	Mlajtinci 37 a	9226 Moravske toplice
Jože Andrejč	Murski Petrovci 1a	9251 Tišina
Stanislav Čiček	Ivanci 9	9222 Bogojna
Mirko Jurinec	Ključarevci 74	9242 Križevci
Vasja Jug	Grant 1e	5242 Grahovo ob Bači
Čebelarstvo Lucka	Sužid 41	5222 Kobarid

ORGANIZATORJEM PRIREDITEV OCENJEVANJA SLOVENSKEGA MEDU V LETU 2005

Čebelarstva zveza Slovenije vabi čebelarke organizacije, ki nameravajo letos organizirati prireditve ocenjevanja medu, da oddajo svoje vloge v roku, kot ga določa to obvestilo.

Pravna podlaga: Uredba o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2005-2007 za leto 2005 (Ur. l. RS, št. 117/2004 - 25. člen).

Skupna višina sredstev, predvidenih za sofinanciranje stroškov prireditev ocenjevanja medu: 4.000.000 SIT.

Upravičenci: Čebelarke organizacije v Republiki Sloveniji.

Pogoji za sofinanciranje prireditev ocenjevanja medu:

- v vsakem čebelarskem volilnem okolišu (ljubljski, gorenjski, primorski, obalno- kraški, notranjski, dolenski, zasavski, celjski, posavski, podravske, pomurski, koroški, belokranjski) bo sofinancirana po ena prireditev ocenjevanja medu;

- najmanjše število vzorcev medu na ocenjevanju: 50.

Dokumentacijo za pripravo vaše vloge s podrobnejšimi pogoji lahko prevzamete v tajnistvu ČZS od 5. junija 2005 naprej, obravnavali pa bomo vse vloge, ki bodo na naš naslov prispjele **najpozneje do 20. junija 2005**. O odločitvi komisije boste obveščeni do 30. junija 2005.

Čebelarstva zveza Slovenije

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

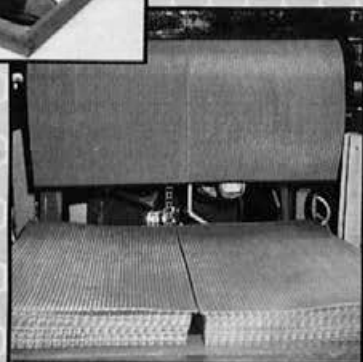
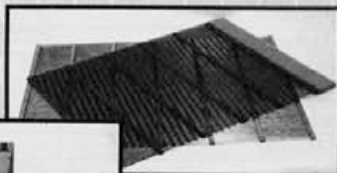
Robert Kocjan s. p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01/ 364 11 06 – faks: 01/ 364 13 07
GSM: 031 351 964 – e-pošta: robineli@s5.net

Izdelujemo:

- žične matične rešetke
- testne mreže
- plastična obešala
- plastične odtočne pipe
- plastična razstojšča
- čebelarske lopatke
- lovilce rojev (lesice)
- rogljičene satnike iz lipe
- žico za žičenje

Izdelujemo kakovostne hladnovaljane satnice vseh dimenzij. Vosek steriliziran. Vosek in voščine menjamo za satnice takoj.

V naši trgovini vam ponujamo tudi vso preostalo čebelarsko opremo!

DELOVNI ČAS:

ponedeljek – petek od 8.–12.
in od 15.–18. ure,
sobota od 8.–12. ure

Od 1. junija do 31. decembra,
bo trgovina ob sobotah ZAPRTA

Čebelarjem z veljavno člansko izkaznico
priznamo popust!

ZMERNOST CEN - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE, PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

Čebelarški praznik v Olimju

Vse čebelarje vabimo, naj se 5. junija 2005, ob 15. uri, udeležijo slovesnega odprtja čebelnjaka v samostanu Olimje, znanega po najstarejši lekarni v tem delu Evrope. Ker samostan množično obiskujejo zlasti tuji turisti, bo novi čebeljak s poslikanimi panji dobra promocija slovenskega čebelarstva. Ob tej priložnosti si boste lahko poleg samostana in vrta s številnimi zdravilnimi zelišči ogledali tudi razstavo čebelarških fotografij in film z naslovom Peter Pavel Glavar pripoveduje.

Franc Šivic, predsednik komisije za čebelarstvo kulturno dediščino

ANA KUNSTELJ, s.p.

ŠIVILJSTVO KUNSTELJ

ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ

Telefon: 01 72 38 027, GSM: 031 352 797

e-pošta: jm-kunstelj@volja.net

Izdelujemo: KLOBUKE, KAPE (mreža je odporna proti vročini), ROKAVICE, JOPIČE, KOMBINEZONE IN DRUGO ČEBELARSKO OPREMO.

inž. JOŽE KUNSTELJ, s.p.

ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ

Telefon: 01 723 70 27,

GSM: 031 893 276,

e-pošta: jmkunstelj@volja.net

Izdelujemo 3-, 4- in 5-satna točila za med.

Ponujamo plastične ventile in posode za med: 50, 70 in 100 litrov.

UGODNO!

Vzreja matic – Jožica in Jožef Tratnjek

ŽIŽKI 93, 9232 ČRENŠEVCI – tel.: 02/ 570 18 17 – GSM: 041 886 652

Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS. PREVZEM MATIC OSEBNO ALI PO POŠTI.

Vzreja matic – Jože Jakšič

KAPCA, Glavna ulica 21, 9220 LENDAVA – tel.: 02/ 576 10 60

Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS. PREVZEM MATIC OSEBNO ALI PO POŠTI.

Vzreja matic – HENRIK ZALETEL

1303 ZAGRADEC, Fužina 59 – tel.: 01/ 788 60 86 – GSM: 041 775 333

Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS. PREVZEM MATIC OSEBNO ALI PO POŠTI.

Vzreja matic – AVGUST BUČAR

JANČE – GSM 041 696 210

Sprejemam naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS. PREVZEM MATIC OSEBNO ALI PO POŠTI.

VZREJALIŠČE MATIC – FESTENGAR - FRANC ŠOLAR

Podnart 12, 4244 PODNART: tel/faks: 04 533 11 34

Vzrejamo kakovostne matice alpski ekotip kranjske čebele, oplojene na 1000 m nadmorske višine. Dostava po prvem juniju, lahko po pošti ali osebno po predhodnem dogovoru.

Vzreja matic – BUKOVŠEK

Vzrejališče z najdaljšo tradicijo v Sloveniji – od leta 1934

Ponujamo vam označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS. Matice lahko dobite od konca maja do pozne jeseni po pošti ali osebno na naslovu:

Alojz in Janko BUKOVŠEK - Golo Brdo 19, 1215 Medvode, tel.: 01 361 24 28 in 031 656 441

V spomin

Vse pisce osmrtnic prosimo, da pri pokojniku navedejo tudi datum, ali vsaj letnico rojstva in smrti. Ta podatek pogosto potrebujejo pisci različnih zgodovinskih spisov, tako npr. v raznih zbornikih društev, kot tudi v širšem slovenskem prostoru. Vsem lepa hvala.

Uredništvo

STANE MIHELIČ (2. 2. 1906–11. 3. 2005)

Poslovili smo se od staroste slovenskih čebelarjev, profesorja Staneta Miheliča, ki mu je bilo dano preživeti skoraj celo stoletje. V Slovenskem čebelarju smo se ga spomnili pred petimi leti, ko je praznoval 95-letnico svojega življenja, in tedaj predstavili tudi njegov prispevek za napredek slovenskega čebelarstva. Zdaj, ob slovesu, se njegovega prispevka znova s hvaležnostjo spominjamo in ga dopolnjujemo še z nekaterimi podatki. Prof. Miheliča so čebele spremljale vse življenje in tudi on se jim ni izneveril. Poglobljajal se je v njihovo življenje, v tehnologijo čebelarjenja, poglobljajal se je v ustvarjalce zgodovine našega čebelarstva in vedenja o čebeli. Posebno mesto v njegovem srcu je imel Peter Pavel Glavar.

Na ljubljanski univerzi je Stane Mihelič, ki mu je zibka tekla v Virmašah, diplomiral iz slavistike in svojo bogato ustvarjalno življenjsko pot začel s poučevanjem na gimnazijah v Ljubljani in Mariboru. Delo je prekinila druga svetovna vojna in priključil se je narodnoosvobodilnemu boju. Da je bil zapisan čebelar, je mogoče ugotoviti tudi po tem, da je bilo njegovo partizansko ime Ambrož. Od čebel se ni mogel ločiti niti tedaj, ko je odhajal v partizane, zato je nekaj družin odnesel kar s seboj! Po vojni je delal na ministrstvu za prosveto oz. republiškem sekretariatu za šolstvo ter na Filozofski fakulteti predaval o metodiki slovenskega jezika. Nato ga je pot zanesla na Tržaško, kjer je bil v letih 1964–1971 republiški svetovalec za šole s slovenskim učnim jezikom. S sodelavci je za šolarje pripravil številna berila iz slovenske in svetovne književnosti, pisal članke o učbenikih in pouku slovenščine ter organiziral seminarje in predavanja za tržaške učitelje. Za svoje delo je prejel visoka državna priznanja.

Izjemno delo je prof. Mihelič opravil na čebelarstem področju. Če listamo po Slovenskih čebelarjih, tako tistih, ki so izšli še pred drugo svetovno vojno, kot tudi tistih, ki so izhajali po vojni, naletimo na številne članke izpod njegovega peresa. Pisal je predvsem o praktičnih vidikih čebelarstva. Leta 1934 je še razmeroma mlad napisal knjigo Anton Janša – slovenski čebelar in v njej na 163 straneh zapisal tako rekoč vse, kar je bilo do tedaj znanega o življenju in delu našega velikega prednika. Na Miheliča naletimo pri obeh obsežnih delih Sodobnega čebelarstva (1955, 1958), saj je bil avtor številnih poglavij. Tudi za zbornik Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev (1970) je napisal poglavje Čebelarstvo. V knjigi Ob 200-letnici pisane besede o slovenskem čebelarstvu (1976) je napisal prispevek o Petru Pavlu Glavarju, njegov Pogovor o čebelnih rojih, objavljen prav tam, pa je jezikovno posodobil. Obširna prispevka o zgodovini slovenskega čebelarstva je napisal za katalog razstave Človek in čebela, ki je bila leta 1989 na Dunaju, ter za katalog ob čebelarški razstavi Slovenske panjske končnice, prav tako na Dunaju (1991). In ko si je na pleča že nalagal deveti križ, leta 1994, je napisal uvodni prispevek k faksimilirani izdaji slovensko in nemško napisanega Janševega Popolnega podvčuenja z naslovom Anton Janša, življenje in delo.

Iz besedil, ki jih je napisal prof. Stane Mihelič, je videti, da jih je napisal mojster besede, ki je tudi vedel, kaj piše. Zato ni naključje, da ga srečamo med terminološkimi svetovalci pri pripravah Slovarja slovenskega knjižnega jezika. In še nekaj je, kar daje njegovim delom trajno vrednost: vse domneve ali trditve so utemeljene z navedbo virov, predvsem različne literature. Navaja tudi številne dokumente iz arhivov, ne samo iz naših, ampak tudi iz tujih (npr. iz Budimpešte in z Dunaja). To kaže avtorjev občutek za resno delo, številni viri pa so mu bili dosegljivi zaradi odličnega poznavanja tujih jezikov. V dolgih letih si je ustvaril bogato zbirko čebelarstva slovstva.

Prof. Mihelič pa ni bil samo čebelarški pisec, ampak se je dejavno vključeval tudi v druga področja čebelarstva. Pomemben je njegov prispevek pri nastajanju Čebelarstva muzeja v Radovljici in pozneje pri njegovem delovanju. Zanj je nabiral eksponate, različne panje in različna čebelarstva orodja, pa tudi knjige. Odbor za čebelarstvo ZČDS ga je 10. maja 1957 imenoval za svojega poročevalca o razmerah v čebelarstem muzeju. Še dolga leta pozneje je pomagal pri pisanju publikacij ob muzejskih razstavah.

Prof. Mihelič je bil vpet tudi v organizacijska dela v čebelarstvu, saj je sodeloval v številnih odborih. Ko je bila leta 1951 ustanovljena Zveza čebelarških društev Slovenije, je bil izvoljen za njenega tajnika. Omenimo tudi njegov prispevek na področju čebelarstva izobraževanja. Na pobudo ZČDS je bila ustanovljena dveletna čebelarstva šola, ki je začela delovati leta 1953/54, poleg Staneta Miheliča pa sta jo vodila še Josip Kobal in Vlado Rojec.

Prispevek prof. Staneta Miheliča za slovensko čebelarstvo je zelo obsežen in vsestranski. Naša naloga je, da v prihodnje ugotovimo kaj vse obsega, in ga objektivno ovrednotimo. Že zdaj pa lahko zapišemo, da je bil prof. Stane Mihelič eden najpomembnejših in najplodovitejših ustvarjalcev na področju slovenskega čebelarstva v prejšnjem stoletju. Slovenski čebelarji smo mu za to izjemno hvaležni!

Janez Gregori

CIRIL LAHAJNAR

Niso še dobro ovenele rože na grobu člana ČD Žiri, ko smo se poslovili še od Cirila Lahajnarja.

Vse svoje življenje je živel z naravo, tako v službi kot tudi ob prostem času. Kot gozdar je bolj kot drugi poznal naravo ter njene dobre in slabe lastnosti, to pa je s pridom uporabljal tudi pri svojem čebelarjenju. S čebelami se je srečal že v svoji mladosti, v društvo pa se je vključil pred petintridesetimi leti. Kot vesten in dober poznavalec narave in čebel se je zelo zavzemal za to, da bi čim več znanja prenesli na mlade, zato je bil tudi eden najglasnejših pobudnikov za ustanovitev čebelarstva krožka na osnovni šoli v Žireh. Postal je tudi prvi mentor krožka. Dva mandata je bil tudi tajnik ČD Žiri in med njegovim mandatom so v društvu razvili čebelarški prapor. Urejal je dokumentacijo za graditev čebelarstva doma, zbiral je sredstva za graditev, sodeloval pri delovnih akcijah, ob tem pa je ves čas vestno čebelaril in prevažal čebele na pašo.

Za delo in zasluge v društvu je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje.

Kljub pešanju moči je do konca skrbel za svoje čebele. Jeseni je sporočil, da ne more več skrbeti za svoje varovanke.

Čebelarji se mu zahvaljujemo za vse, kar je s svojim delom ustvaril za napredek čebelarstva.

ČD Žiri

KAROL UKMAR

V trinosemdesetem letu starosti smo se letos pozimi poslovili od dolgoletnega predsednika ČD Sežana Karla Ukmarja.

Spoznal sem ga na železnici, ko je bil že mož modrosti, jaz pa mlad, nadebuden začetnik.

Večkrat sva se službeno srečala, on revizor in jaz strojevodja.

Presunil me je z lahkotnostjo razuma in osebnim mirom. Nikamor se mu ni mudilo, nič ni bilo nujno, nič na hitro, nič v sporu in prepiru, le lahkoten mir, zadovoljstvo in modrost. Nič ponarejenega. Od kod toliko modrosti?

Ljubezen do narave, vsega lepega, kar ta skopa kraška zemlja premore, ga je pripeljala v čebelarstvo vrste. S kolegi, svojimi vrstniki – Slavcem, Grandičem, Škrlijem, Cerkenikom, Munihom ... – so oblikovali in razvijali Čebelarstvo društvo Sežana. Veliko let, veliko svojega prostega časa je namenil čebelicam in čebelarstvu. Za tisti čas so dobro zastavili cilje, izobrazili kader in razvili čebelarstvo dejavnost.

Ko je nova generacija pred leti prevzela društvo v upravljanje, je imel na čem postaviti temelje današnjega razvoja.

V jesen življenja smo ga videvali na kolesu v Sežani in gmajni. Moči so mu pojemale. Njegovo veliko čebelarstvo se je zmanjšalo v simbolično, le še za dušo. Kljub temu pa je bil do zadnjega naš in njihov. Tudi na jesen življenja nam je bil na voljo.

Za prispevek k ustanovitvi in razvoju Čebelarstva društva Sežana se njemu in družini najlepše zahvaljujemo.

Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

V imenu ČD Sežana
predsednik Ivan Atelšek

EVSTAHIJ MOLE

Čebelar, gasilec in lovec Evstahij Mole se je rodil leta 1920 v vasi Žazar nad Horjulom. Že kot mlad fant je kmalu okusil trdo delo na kmetiji. Veliko truda in znanja je vložil v kmečko gospodarstvo. Bil je zelo napreden in tako je med prvimi kupil traktor in druge stroje, da si je olajšal delo na kmetiji. Kot velik ljubitelj narave je že kmalu postal lovec in čebelar. Čebelaril je na domačem vrtu, veliko je zahajal v gozd in naravo. V svojem kraju je bil tudi zelo dejaven gasilec. Vrsto let je bil tajnik Gasilskega društva Žazar.

V Čebelarstvu društvu DOLOMITI je bil vedno dejaven, še posebej pri graditvi čebelarstva doma in zbiranju lesa za graditev doma. Za svoje dejavno delo v društvu in za svoj ustvarjalni prispevek pri delu društva je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje.

Njegovi domači, prijatelji, lovci, gasilci in čebelarji smo se s številnimi prapori in krajšimi nagovori gasilcev, čebelarjev in lovcev od njega poslovili februarja 2005 na pokopališču v Žazarju. V imenu Čebelarstva društva DOLOMITI se je od njega poslovil predsednik društva Janko Prebil. Evstahija bomo ohranili v lepem spomenu!

ČD DOLOMITI

LADO DORNIK

Težko nam je bilo pri srcu, ko smo člani Čebelarstva društva DOLOMITI zvedeli, da nas je zapustil tudi čebelar Lado Dornik. Čeprav smo vedeli za njegovo bolezen, smo bili globoko pretreseni. Od njega smo se zadnjič poslovili februarju 2005 na pokopališču v Dvoru pri Polhovem Gradcu.

Lado se je rodil 5. maja 1925 v znani slovenski vasi Števerjan v bližini Gorice. Še kot mladeniču mu ni bilo prizanešeno. Vemo, da sta bila Gorica in ta del Slovenije pred drugo svetovno vojno pod Italijo, pa tudi dandanes so naši rojaki oz. njegovi nekdanji vaščani ostali na drugi strani meje. Tudi vojna mu ni prizanesla; bil je aktiven udeleženec boja proti zavojevalcem oz. okupatorjem naše slovenske grude. Po osvoboditvi ga je pot pripeljala v Polhograjske Dolomite in v Polhovem Gradcu je vrsto let opravljaj poklic matičarja.

V Polhograjskih Dolomitih je Lado kmalu ugotovil vrednost neokrnjene narave, zato se je kmalu lotil čebelarjenja. Veliko svojega prostega časa je namenil prav ljubljnim čebelam.

(Nadaljevanje na strani 194)

Vzreja matic – ERVIN FICKO

Mlajtinci 37a, 9226 MORAVSKE TOPLICE, GSM: 041 661 576

Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.
PREVZEM MATIC OSEBNO ALI PO POŠTI.

Vzreja matic – MIRKO JURINEC

Ključarovci 74, 9242 RIŽEVCI PRI LJUTOMERU, tel.: 02 587 19 04, GSM: 051 370 413

Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.
PREVZEM MATIC OSEBNO ALI PO POŠTI.

Čebelarstvo Vozelj, Dragošek 18, 1275 Šmartno pri Litiji

Tel.: 01 899 11 49, faks: 01 899 30 10, GSM: 041 618 786, e-pošta: cebelarstvo.vozelj@vojla.net

Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorstvom KIS.
PREVZEM MATIC OSEBNO ALI PO POŠTI.

Čebelarstvo PISLAK

APAČE 303 – 2325 KIDRIČEVO

Spoštovani čebelarji in čebelarke!

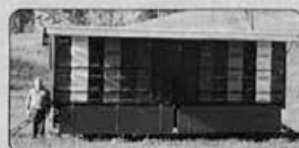
Največje slovensko vzrejališče matic z več kot 50 leti izkušenj vam ponuja:

- oplojene označene ali neoznačene matice – neoplojene matice – zrele matičnike.

Naročila sprejemamo po telefonu št. **02 796 10 51**, saj se z naročniki dogovarjamo individualno.

Prevzem matic osebno ali po pošti.

Čebelarjem priporočamo zamenjavo starih matic z mladimi takoj po kostanjevi paši. Matice, sprašene med kostanjevo pašo, so namreč vrhunske, v drugi polovici sezone pa bodo tudi znatno cenejše.

PROMIT BANFI
d.o.o.

ŠOLSKA UL. 14, KAPCA

9220 LENDAVA

Tel.: 025789876

Faks: 025789877

GSM.: 041-631-552

e-pošta: promit.banfi@siol.net

Panji so iz masivnega smrekovega in topolovega lesa, spoji so rogljičeni oz. cinkani.

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

PROIZVODNI PROGRAM:

- **AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s)**
- **AŽ-panji 10s tri etažni**
- **LR-panji 1/1, 2/3**
- **DADANT-BLATTOVI panji**
- **DADANT-BLATT + LR – prilagojen za AŽ-satnike**
- **PRAŠILČKI (5s, 7s)**
- **SATNIKI za vse vrste panjev**

Vzreja matic – STANKO KAPUN - MURSKA SOBOTA

STANKO KAPUN Mirna 14, 9000 Murska Sobota, GSM 031 703 603

Sprejemamo naročila za kakovostne in označene matice iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.

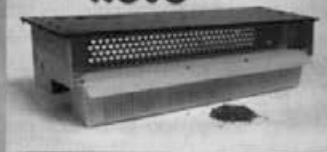
IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Logar

NOVO!

Oglejte si akcijsko ponudbo na naši internetni strani:
www.logar-trade.si

NOVO

SMUKALNIK ZA CVETNI PRAH
IZ UMETNE MASE

UGODNO
3.750 SIT

AKCIJA

SONČNI TOPILNIK
BREZ STOJALA - nelakiran

~~24.290 SIT~~

21.300 SIT*

VRTLJIVO STOJALO ZA SONČNI TOPILNIK

6.900 SIT

SONČNI TOPILNIK SKUPAJ
S STOJALOM - nelakiran

~~31.400 SIT~~

27.370 SIT*

Pribor za označevanje matic

Nov delovni čas trgovine
od ponedeljka do petka
od 9.00 do 17.00
ob sobotah
od 9.00 do 12.00.

Hlapilnik Nassenheider
za kontinuirano izhlapevanje
mravljične kisline.

NOVO

Našim zvestim
kupcem nudimo
KARTICO UGODNOSTI.

NAROČENO BLAGO
VAM LAHKO
ODPOŠLJEMO
S PAKETNO POŠTO.

* Na akcijske cene se
ne priznavajo dodatni
popusti in ne velja
kartica ugodnosti.

Pribor za vzrejo matic

Pri gotovinskem nakupu
čebelarске opreme
v vrednosti nad 10.000 SIT
priznamo čebelarjem
z veljavno čebelarско
izkaznico 4% popusta.

LOGAR TRADE, d.o.o.

Zupanova 1, 4208 Šenčur, tel.: 04 25 19 410, faks: 04 25 19 415

e-pošta: info@logar-trade.si

Dejaven je bil tudi v Čebelarstvu DOLOMITI, sodeloval je pri graditvi doma, en mandat pa je bil tudi tajnik društva. Za svoje postržovalno delo je prejel odličje Antona Janše III. stopnje.

V imenu Čebelarskega društva DOLOMITI se je od njega poslovil predsednik Janko Prebil. Lada bomo ohranili v prijaznem spominu!

ČD DOLOMITI

ŠTEFAN ČUKA (1933–2004)

Nenadoma nas je zapustil naš dolgoletni čebelar in iskren prijatelj Štefan Čuka. Omahnil je v razcvetu pomladi in njegovih čebelic, ki so prav takrat silile na prvi roj.

Pokojni Štefan se je rodil leta 1933 v Gederovcih pri Lendavi. Po odsluženem vojaškem roku se je leta 1956 preselil na izpraznjeno Kočevsko. Zaposlil se je v Kočevski Reki ter s svojo iznajdljivostjo in pridnostjo kmalu dosegel zavidljive delovne uspehe. Tam si je ustvaril tudi družino. Ob prostem času je rad pomagal sosedu čebelarju Ješelniku in prav ta mu je leta 1965 podaril prvi roj.

Že takoj na začetku je pri čebelah iskal nekaj več. Naredil si je nekaj AZ-panjev in v njih čebelaril na toplo stavbo. Čeprav je ugotavljal, da jim kočevski mraz manj škoduje in da dajejo več medu, jih je zato, ker je z njimi več dela, opustil. V Čebelarju 1972 je že opisal svoje prvo vertikalno točilo na 15 satov in snovanje kasetnega panja. Leta 1975 je podrobneje opisal svoj panj na štiri kasete. Satnik ima mere 41 x 17,5 cm, v kaseti pa je 10 satov. V Čebelarju iz leta 1986 sta bila prikazana njegov kasetni panj in točilo na pet kaset po pet satov, torej točilo za 25 satov, ki ju je razstavljal na Gospodarskem razstavišču. Pri tem je še posebej zanimiva regulacija vrtljajev.

V Čebelarju iz leta 1995 je v rubriki Naši znani čebelarji podrobno opisan njegov način čebelarjenja. Za kasetni način čebelarjenja si je moral sam izdelati vse priprave in naprave. Med temi izstopata baterijski kadilnik za pomiritev čebel in baterijski vpihovalnik dima »amitraz« na 12 lističev. Pokojni Štefan je nekatere stvari priredil, številne pa je sam izumil, a ne le izumil, tudi naredil je vse sam, tako iz lesa kot tudi iz kovine.

Že na samem začetku čebelarske poti se je včlanil v ČD Kočevje in se z vso vnemo zagrizel v čebelarsko literaturo. Kmalu je bil izvoljen za člana več komisij, postal je čebelarski preglednik, večkrat pa je bil tudi član UO. Vsi smo cenili njegovo znanje, pridnost, iskreno prijateljstvo, široko srce in odprto dlan. Vsem nam je po svoje pomagal, bodisi z nasvetom ali darilom. Sprejel je nešteto obiskov. V društvu nismo bili nikoli v zadregi, kaj pokazati obiskovalcem. Pri Stefanu je bilo kaj videti. Čebelaril je s 50 panji, ki so svojo drugačnost med drugim kazali tudi na končnicah, pobarvanih tako, kot jih je znal samo on. Za svoj izjemen prispevek je prejel številna priznanja in odličja, med drugim tudi odličje Antona Janše III. in II. stopnje ter

plaketo ČZS. Ko smo se mu 7. maja na pokopališču v Kočevski Reki še zadnjič zahvalili in se poslovili od njega, je »jokala« tudi narava, saj se je zavedala, da je izgubila velikega sina.

ČD Kočevje - Viktor Pešelj

IGNAC NAHTIGAL (1933–2005)

Februarja, ko se je v dolini komaj prebujala pomlad, na Jezerskem pa je zima še kazala svoje zobe, smo se člani ČD Preddvor poslovili od dolgoletnega člana našega društva Ignaca Nahtigala.

Veliko prezgodaj in nenadoma je smrt posegla v naše vrste. Vzela nam je našega Naceta. Člani društva smo se od njega najprej poslovili z žalno svečo, ki smo jo dali družini umrlega čebelarja, nato pa še s praporom na pogrebu. Nace je bil dolga leta član našega društva, zadnja leta je bil tudi predsednik društvenega časopisnega razsodišča. Čebelaril je z veliko ljubeznijo do čebel. Vedno je bil povezan z naravo, saj je bil tudi gozdar in lovec. Ob hiši na Jezerskem je imel ličen čebelnjak, tako da je imel svoje čebele vedno na očeh. Tudi člani zelene bratovščine so se od Naceta poslovili s praporom.

Člani ČD Preddvor izrekamo ženi Tinci, hčerki Lidiji in sinu Igorju ter drugim sorodnikom globoko sožalje.

ČD Preddvor

DAVORIN JURETIČ (26. 10. 1937–12. 12. 2004)

Decembra lani smo se člani Čebelarskega društva Nova Gorica na grgarskem pokopališču poslovili od našega člana Davorina Juretiča. Rodil se je v Grgarju in v rodni vasi, ki jo obdaja čudovita narava, je preživel tudi mladost. Tam se je naučil opazovati čudoviti svet živali in rastlin, ob tem pa je spoznaval tudi sožitje med njimi. V zrelih letih, ko je od prijatelja dobil v dar dva panja, polna pridnih čebelic, ga je pritegnil skrivnostni svet čebel. Vzljubil jih je, tako da se ni več mogel ločiti od njih. Bil je tudi dejaven član ČD Nova Gorica in je redno obiskoval vse strokovne prireditve društva. To mu je pomagalo, da je svoje ljubljene strokovno oskrboval in jim tako pomagal pri njihovem koristnem poslanstvu. V spominu nam bo ostal kot dober prijatelj in čebelar.

ČD Nova Gorica

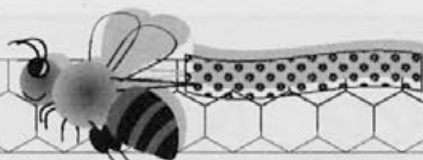
ZAHVALA

Vsem čebelarkam in čebelarjem se zahvaljujem za izkazano pozornost, ki so jo s svojo navzočnostjo izkazali moji nepozabni ženi Luciji na njeni zadnji poti.

Mož Renato Starc

Mali oglasi

PRODAM ugodno, zelo dobro ohranjeni pocinkani točili, sta kot novi, ali ju menjam za čebele na satju, inf. ☎ **GSM 041 630 840** Medvode.

KUPIM - Mlad čebelar začetnik kupi čebele na LR-satju, ali roje, po možnosti v okolici Celja inf. ☎ **041 215 281**.

PRODAM zabojnik z 36 naseljenimi AŽ panji. Dolores Marvin, Vogrsko 155, inf. ☎ **041 628 506**.

PRODAM pribl. 180 AŽ-satnic po ugodni ceni. ☎ **031 81 68 68**.

PRODAM, zaradi svojih zdravstvenih težav, veterinarsko pregledane čebelje družine s stojiščem ali brez, lahko tudi v AŽ 10S panjih, inf. ☎ **GSM 031 555 478** ali **02 61 31 574**.

PRODAM zaradi preobremenjenosti tri gospodarske čebelje družine s panji ali brez; pokličite na ☎ **GSM 041 652 729** – PTUJ.

PRODAM kamion TAM 130T11 s šestdesetimi naseljenimi AŽ 10S panji po ceni 25.000 SIT za kos. – Čebele so močne in zdravstveno pregledane – ter dvajset praznih AŽ 10 S panjev po 8.000 SIT, inf. ☎ **02 753 19 71** **GSM 031 592 783**.

PRODAM malo rabljeno tehtnico za pod panj, inf. ☎ **204 50 58**.

PRODAM čebelje družine na 4, 5 in 7 AŽ-satih, inf. 01 ☎ **756 90 19**.

PRODAM večje število zdravih in pregledanih čebeljih družin na 6 ali 10 AŽS z lanskimi maticami, inf. ☎ **041 582 940**.

PRODAM novo štirisatno točilo na el. pogon, inf. ☎ **040 93 20 20**.

PRODAM pet družin na AŽ 10S, inf. ☎ **05 388 12 58**.

PRODAM 15 novih AŽ-10S, od teh je šest naseljenih, ter 20 novih AŽ 7S, inf. po 19. uri na ☎ **07 4987 836**.

PRODAM točilo inox na štiri AŽ- in LR-sate ter elektromotor 12/220V, ☎ **041 643 003**.

KUPIM AŽ-panje, trietažne, inf. ☎ **041 643 003**.

PRODAM cvetni prah osmukanec, inf. ☎ **041 560 075**.

PRODAM prazne nakladne panje tipa Farar, inf. ☎ **041 487 742**.

PRODAM še nerabljene plemenilčke po 6 enot skupaj za 12.000 SIT. Možna menjava za panje ali tehtnico inf. ☎ **02 641 00 77** ali **GSM 041 546 981**.

KUPIM več rabljenih panjev AŽ od 9-12S, inf. ☎ **040 719 651**.

POVERJENIKI ZA PAŠO

ČD RAKEK sprejema vloge za dovoz na hojevo pašo za območje Logaška planota-Ravnik in za Rakov Škocjan na naslovu poverjenika, Jernej Lukek, Vodovodna pot 50, 1381 RAKEK. Vloga mora ustrezati zahtevam Pravilnika o pašnem redu.

ČD DOLSKO – sprejema pisne prijave za kostonjevo pašo najpozneje do 7. junija 2005 na naslov: gostilna »Pri Žerjavici«, Dolško 16, 1262 Dol pri Ljubljani. Prijava naj vsebuje poln naslov, telefonsko številko in število čebeljih družin. O odobritvi paše vas bomo obvestili po telefonu.

ČD RADOVLJICA sprejema vloge za pašo na Jelovici na predpisanem obrazcu kot to določa pravilnik o čebelarstvu pašnem redu, na naslovu poverjenika, Franc Šolar, Podnart 12, 4244 Podnart, inf. na tel.: 04 5331 134.

ČD CERKNICA – Poverjenika za pasišča sta Anton Braniselj, Dolenje Jezero 5, 1380 Cerknica, tel.: 01 709 39 18, in Alojz Klančar, Dolenje jezero 4a 1380 Cerknica, tel.: 01 709 69 17. Pisne odgovore s pogoji bomo poslali prevoznikom takoj, ko se javijo poverjeniku za pašo.

ČD RADLJE OB DRAVI – Poverjeniki so: **Franc Ruprecht**, Spodnja Orlica 13, 2365 Vuhred, tel.: 02 87 68 154 – območja, Ribnica na Pohorju, Hudi kot in Orlica.

Martin Krajnc, Vuhred 106, 2365 Vuhred, tel. 02 87 71 636 – območje Vuhreda, Sv. Antona, **Franc Tretjak**, Št. Janž 23, 2360 Radlje ob Dravi, tel. 02 88 72 967 – območje Št. Janža, Sp. Vilinge, Zg. Kozjega vrha, Remšnika, **Marko Glazer**, Kozji vrh 7, 2363 Podvelka, tel. 02 87 66 142, 041 340 503 - območje Kozjega vrha, Brezna in Breznega vrha, **Milan NOVAK**, Lehen na Pohorju 38/b, 2363 Podvelka, tel. 02 87 67 549, 041 438 107 – območje Podvelka, Lehen na Pohorju, Ožbalt, Kapla.

ČD Ig – Poverjeniki za pasišča so:

1. Anton Koren, Bičevje 1, 1000 Ljubljana, tel.: 01/425 96 56 ali GSM: 041 851 397, za katastrsko območje Tomišelj in podnožje Krma.

2. Anton Maček, Iška vas 40a, 1292 Ig, GSM: 031 398 209 za katastrsko območje Iška, Iška vas, Kot, Gornji Ig in Krim.

3. Jože Piškur, Dobravica 11a, 1292 Ig, tel.: 01/286 22 20 za katastrsko območje Brdo, Škrilje, Golo, Zapotok in Mokrc.

4. Anton Primožič, Vrbljenje 26, 1292 Ig, tel.: 01/286 36 21 ali GSM: 031 291 265 za katastrsko območje Vrbljenje, Strahomer in podnožje Krma.

Za lokacijo stojišča se morajo zainteresirani čebelarji že pred oddajo pisne vloge dogovoriti s poverjeniki za pasišča. Vloge za posamezno pasišče sprejemamo do zasedbe pasišča. Vlogi je treba priložiti dokazila o zdravstvenem varstvu čebeljih družin.

Prevalzalce obveščamo, da lahko dobijo obrazce »Vloga za namestitev čebel« na (prvi) spletni strani ČZS.

Naslov je: www.cebelarska-zveza-slo.si

APIS M & D, d. o. o.
MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA

tel.: (01) 755 12 82

faks: (01) 755 73 52

Odprto: ob delavnikih od 9.–12. in od 16.–18. ure, ob sobotah od 9.–12. ure

- POLNOVREDNE BELJAKOVINSKE POGAČE ZA KRMLJENJE ČEBEL •
- APNENOGEL – NOSEMAGEL – STIMULANS – VAROGEL

NAROČENO BLAGO POŠLJEMO TUDI PO HITRI PAKETNI POŠTI.

- PO IZJEMNO NIZKI CENI VAM IZ VAŠEGA VOSKA IZDELAMO SATNICE – 180 SIT/KG •
- VOSEK STERILIZIRAMO PRI 125° C • VOSEK ODKUPUJEMO PO 800–900 SIT ZA KILOGRAM •

PRIZNANO VZREJEVALIŠČE MATIC

Sprejemamo prednaročila za kakovostne, izbrane in označene matice kranjske pasme. Po ugodni ceni prodamo večje število čebeljih družin na 5- in 7-AŽ-satih (april, maj, junij).

AŽ-panji 10-satni

PRAŠIČEK AŽ 5- in 7-satni

SATNIKI (satni okvirji)
AŽ – vrtan, lepljen, zbit
LR – standard LR 2/3

PREDELAVA VOSKA
V SATNICE samo 180 SIT/kg

AŽ-trietnažni panj

LR-standard
in 2/3 LR-panji

PANJI SO IZDELANI NATANČNO IN KAKOVOSTNO.

UPORABLJAMO VODOODPORNE MATERIALE IN LEPILO.

KAKOVOSTNA IZDELAVA PO UGODNI CENI.

Kvalitetne RSF-točila po ugodni ceni.

KAKOVOSTNE ČEBELARSKÉ ROKAVICE IZ NAJBOLJŠEGA USNJA

PAJČOLANI PO UGODNIH CENAH

TRANSPORTNA PVC-MATIČNICA. CENA JE 17 SIT.

KAKOVOSTNE BELJAKOVINSKE POGAČE V OBLIKI PASTE. IZDELANE SO PO POSEBNEM POSTOPKU IN SE NE STRDIJO.

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

IDRIJSKA 10, 1360 VRHNIKA
TEL: 01 755 13 17 – GSM: 041 420 200

- **AŽ-panji** (9s, 10s, 12s)
- **prašilčki** (5s, 7s)
- **lipovi satniki**
- **zaklade Debelak** (9s, 10s)
- **pitalniki Francič**
- **distančni vložki**
- **vehe** za povezavo AŽ-panjev
- **trietražni AŽ** (10s)
- **AŽ-Kozinc 11 + 3**

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. – Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). – Blago vam lahko pošljemo po bitri pošti.

Povpraševanje po satnicah iz lastnega čebeljega voska je veliko!

HÖDL

Predelava voska

- Ponujamo Vam možnost, da opazujete kuhanje Vaših starih satov in surovega voska. Ker je treba priti samo enkrat, prihranite čas in denar.
- Pričakujemo vašo predhodno najavo po telefonu +43(0)3475/2270.
- Vosek predelujemo s tehnološko najmodernejšo opremo.
- Segrevanje s paro in obsevanje z ultravijoličnimi žarki izključujeta možnost kakršne koli okužbe.
- Uporaba originalne tehnologije Grander omogoča, da Vaš vosek ostane popolnoma naraven.
- Najmanjša možna količina lastnega voska za predelavo v satnice je 20 kg surovega voska ali 50 kg starih satov.
- Čas kuhanja je približno 3 ure pri 20 kg surovega voska in 4 ure pri 50 kg starih satov.
- Po naročilu izdelamo satnice kakršne koli debeline in velikosti.
- Predelava voska poteka vse leto.
- Storitve ponujamo po izjemno ugodni ceni.
- **Stare sate in surov vosek je mogoče kadar koli zamenjati za satnice.**
- Ponujamo Vam tudi možnost, da plačate samo predelavo.

HÖDL

Informacije

Wachsverarbeitung Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75
A-8493 Klösch – Steiermark, Austria

Tel./faks: +43(0)3475/2270

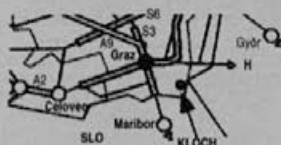
E-pošta: info@wachs-hoedl.at

Spletna stran: www.wachs-hoedl.at

Delovni čas: **ponedeljek–petek** 8.00–12.00, 13.00–18.00
sobota 8.00–12.00

Sporazumevamo se v nemškem jeziku.

Kako nas najdete:

Časopis Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898.

Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Brdu pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Tel.: tajništvo (01) 729 61 00, uredništvo (01) 729 61 14 (Janez Mihelič, GSM: 040/209 004, faks (01) 729 61 32, Barbara Zajc 041/370 409, Anton Tomec (01) 729 61 02.

Elektronska pošta: tajnik Anton Tomec: anton.tomec@cebelarska-zveza-slo.si – pisarna Barbara Zajc: barbara.zajc@cebelarska-zveza-slo.si – urednik Janez Mihelič: cebelarska.zveza.slo@siol.net

Izdajateljski set: predsednik Franc Šivic, univ. dipl. inž. gozd. – člani: Miro Cetina, univ. dipl. inž. gozd., Vlado Augustin, univ. dipl. inž. kem., dr. Stanko Kapun, Vlado Pušnik, Janko Prebil

Uredniški odbor: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., Vlado Augustin, univ. dipl. inž., Franc Grajzar, dr. Aleš Gregorc, Janez Gregori, prof. biol., dr. Janez Grad

Glavni in odgovorni urednik: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Letna naročnina za leto 2005 za nečlane je 10.000 SIT. Posamezna številka stane 900 SIT za člane oz. 950 SIT za nečlane skupaj z 8 % DDV.

Članarina skupaj z naročnino za Slovenski čebelar je 8.500 SIT. Člani lahko objavijo en brezplačen oglas (20 besed) na leto, nadaljnja beseda je 60 SIT.

Reklamni oglasi: cela barvna stran na ovitku 120.000 SIT, v sredini 72.000 SIT, pol strani 36.000 SIT, tretjina strani 24.000 SIT, četrt strani 16.800 SIT, pasica 4.000 SIT.

Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celotno objavo 30 %.

Splošni oglasi po 50 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed. Cene so brez DDV.

Transakcijski račun ČZS: 18300-0013332037, matična številka ČZS: 5141729, davčna številka ČZS: 81079435, šifra dejavnosti: 91.120.

Za naročnike iz tujine – devizni račun: IJ BA SI 2X-900-27260-6274/0 – je letna naročnina 50 USD.

Priprava za tisk: Tiskarna Grafika Soča – Nova Gorica.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debeljak, dipl. inž. arh.

Oddaja tekstov: članki do petega, obvestila, reklame do desetega, mali oglasi do petnajstega v mesecu.

Tisk: Grafika Soča, Nova Gorica.

Glasilo **Slovenski čebelar**, ki ga izdaja Čebelarstva zveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici 8, je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 585.

Pri financiranju revije Slovenski čebelar sodeluje Ministrstvo za kmetstvo, gozdarstvo in prehrano RS

SONARAVNO ZATIRANJE VAROE

HLAPILNIK BS-05

- UČINKOVITA UPORABA BREZ ROČNEGA URAVNAVANJA PRI SPREMEMBAH TEMPERATURE
- PREPROSTA UPORABA V STANDARDNIH AŽ- IN NAKLADNIH PANJIH
- POČASNO POVEČEVANJE KONCENTRACIJE MRAVLJINČNE KISLINE
- ZA VEČKRATNO UPORABO

NANOKEM, d.o.o.

Rečna ulica 6, Ljubljana

Tel./faks: +386 1/ 251 16 53, GSM: +386 41 863 876

PAKETNA DOSTAVA

V NEKAJ MINUTAH lahko spremonite AŽ-čebelarjenje v SODOBNO NAKLADNO ČEBELARJENJE!

Izdelujemo nakladne GJ-panje AŽ-mere, združljive z LR-panjskim sistemom, večnamensko podnico – tudi za pripravo rojev (ometencev) in predelavo kristalizirane oz. melicitozne mane (podnica je združljiva z LR-nakladami) po načrtih univ. dipl. inž. Ivana Jurkoviča. Izdelujemo tudi vse vrste satnikov.

Prilagodljiva, večnamenska podnica za nakladne LR- in AŽ-panje.
Svetovna novost v čebelarstvu!

PETER ZAKRAJŠEK, s.p.

Pretnarjeva 6, 1210 Ljubljana - Vižmarje

Tel.: (01) 512 62 51

Ugodne cene!

APIINVERT[®]
Krmni sirup

Priporočamo uporabo APIINVERTA za krmljenje čebel, ker je pripravljen na bazi sladkorja in v katerem ni prisotnih polisaharidov.

UPORABA:

-pospešuje hitrejšo zaleganje matic pri dražilnem krmjenju,

-krmljenje v brezpašnem obdobju,
-možno je pozno intenzivno krmljenje, zaradi dobre prebavljivosti sirupa.

Sestava suhe snovi:
saharozna cca. 30 %
glukoza cca. 31 %
fruktoza cca. 39 %

Točimo v vašo ali našo embalažo

Cena za 1Kg samo 239,00 SIT,
Ob nakupu nad 50.000 SIT je
cena za 1Kg samo 215,10 SIT.

ČEBELARNA v čebelarskem centru Slovenije

Tel: 01 / 729 61 18; Faks: 01 / 729 61 31; email: cebelarna@siol.net

ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Tel: 02 / 320 53 46; Faks: 02 / 331 80 10; email: ccmb@siol.net

DAR SONCA - Tyrševa 26, Maribor - Tel / fax: 02 / 251 60 12

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

UGODNO - ČEBELARSKA DRUŠTVA - UGODNO

**BELI PESNI KRISTALNI SLADKOR
IZ EU (v 50 Kg vrečah)**

Cena za 1 Kg pri nakupu 24.000 Kg,
(dostava do naročnika vključena v ceni, palet ni potrebno vrniti)

samo **169 Sit / Kg**

VELETRGOVINA
VEMA
Tirška 65, Maribor

Telefon: 02/320-64-52

Faks: 02/320-64-38

e-mail: embalaza@vema.si

www.vema.si